

ตลาดด้านการศึกษาของเวียดนาม: แนวโน้ม โอกาส และความท้าทาย

1. ภาพรวมตลาด

ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในเวียดนามมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยร้อยละ 47 ของค่าใช้จ่ายของครัวเรือนในเมืองใหญ่คือค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ปัจจุบันคาดว่าประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวน 24.5 ล้านคน จะเติบโตขึ้นร้อยละ 0.6 จนถึงปี 2030 ส่งผลให้ความต้องการด้านการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในตลาดเวียดนาม

นอกจากนี้ มีข้อมูลจากสำนักข่าว Nikkei รายงานไว้ว่ากลุ่มคนรุ่นใหม่ในเวียดนามนิยมเรียนต่อต่างประเทศ มีจำนวนมากเป็นอันดับ 1 ในภูมิภาคอาเซียน (ขณะที่ไทยอยู่ในอันดับที่ 4)

จากการใช้จ่ายด้านการศึกษามีการเติบโตต่อเนื่อง และจำนวนอุปสงค์การเรียนต่อต่างประเทศของนักเรียนและนักศึกษาเวียดนามดังกล่าว ยังได้บ่งชี้ถึงความตระหนักรู้หรือความใฝ่รู้ที่เพิ่มขึ้น รวมถึงความต้องการด้านการศึกษาที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการในตลาดการศึกษาเอกชน การศึกษาภาษาต่างประเทศ การทดสอบวัดระดับ/การสอบเข้า และการศึกษา/อบรมในกิจกรรมนอกหลักสูตร ทั้งนี้ การใช้จ่ายด้านการศึกษาเอกชนในตลาดเวียดนามที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วนี้ ได้ดึงดูดนักลงทุนทั้งในประเทศและจากต่างประเทศที่มองเห็นโอกาสจากอุปสงค์ด้านการศึกษาที่เติบโตขึ้นของตลาด ตัวอย่างของโอกาสและการเข้ามาใช้ประโยชน์จากการที่ตลาดเติบโต ที่เห็นได้ชัดเจน อาทิ อัตราการเข้าถึงโรงเรียนนานาชาติและโรงเรียนสองภาษาในกรุงเทพมหานคร ยังคงอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 4 สำหรับปีการศึกษา 2023-2024 ซึ่งเป็นการบ่งชี้ถึงศักยภาพมหาศาลที่สถาบันการศึกษาภาคเอกชนของไทยจะใช้โอกาสนี้ ให้เป็นประโยชน์ได้

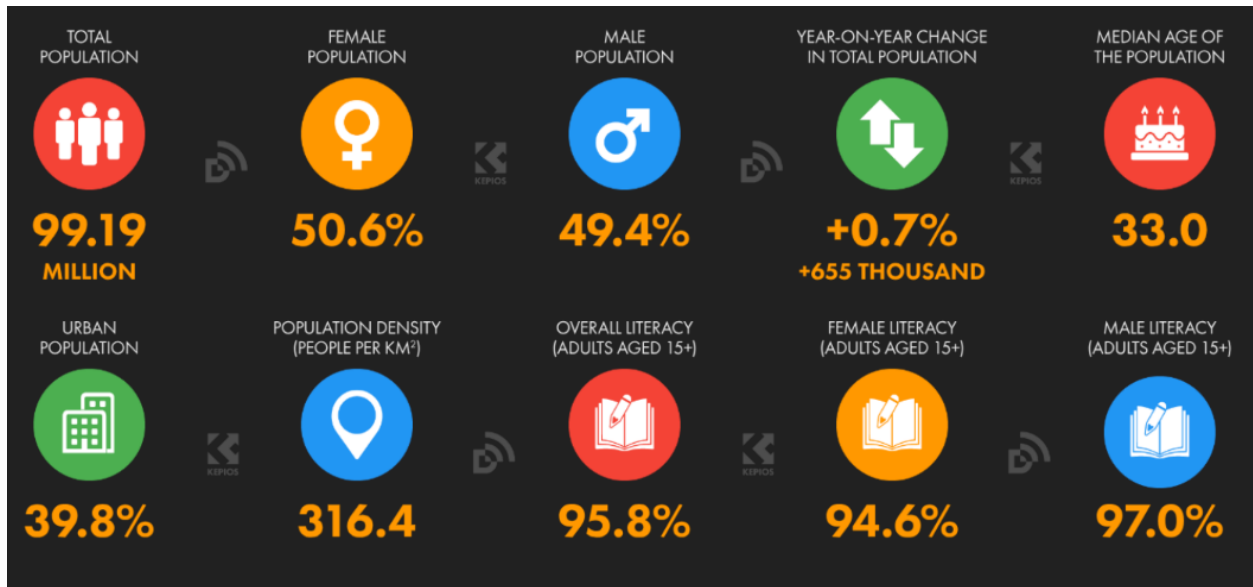
อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันในตลาดเวียดนาม มีนักลงทุนจากต่างชาติได้เข้ามาเจาะและขยายตลาดด้านการศึกษาเอกชนในเวียดนามเป็นจำนวนมาก ทั้งในรูปแบบการควบรวมและซื้อกิจการ ลงทุนก่อตั้งสถาบันการศึกษา และการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจการศึกษา

1.1 ข้อมูลทั่วไปของเวียดนาม และระบบการศึกษาในประเทศ

ข้อมูลสำคัญด้านประชากร

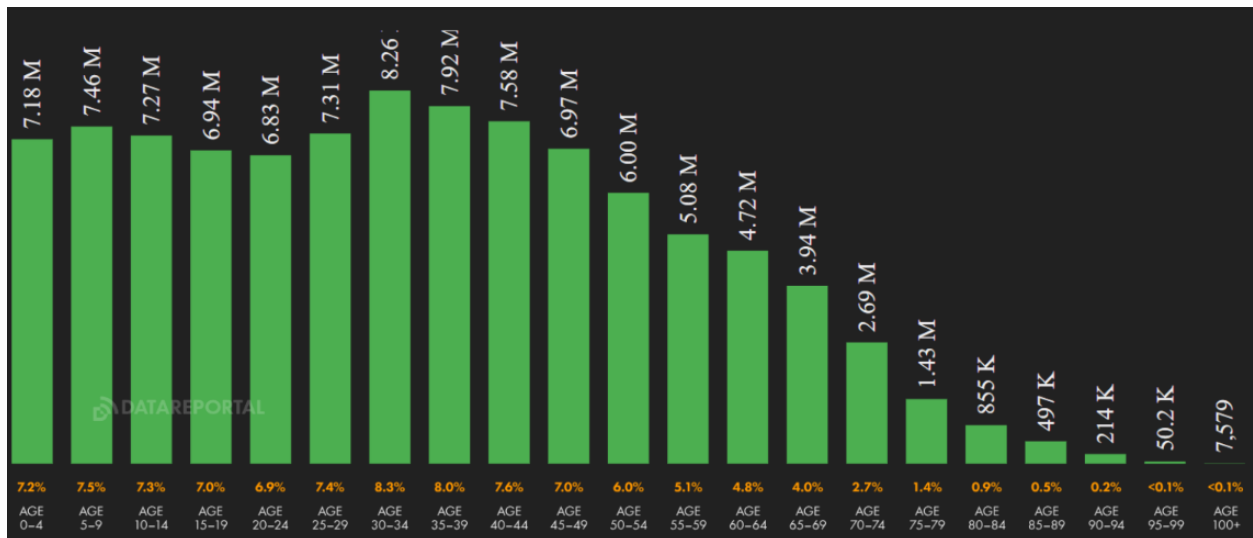
ในปี 2024 เวียดนามมีจำนวนประชากรประมาณ 99.2 ล้านคน มีอัตราการขยายตัวของจำนวนประชากรต่อปีร้อยละ 0.7 (หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นจำนวน 655,000 คนจากปีก่อนหน้า) อายุเฉลี่ยของประชากรอยู่ที่ 33 ปี อาศัยอยู่ในเขตเมืองเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.8 โดยประชากรตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป มีอัตราการรู้หนังสือสูงถึงร้อยละ 95.8

ภาพที่ 1 ข้อมูลสำคัญด้านประชากรของเวียดนาม ปี 2024

ที่มา : datareportal.com, 2024

ภาพที่ 2 จำนวนประชากรของเวียดนามตามช่วงอายุ ปี 2024

ที่มา : datareportal.com, 2024

ปัจจุบันคาดว่าประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาจะมีจำนวนประมาณ 24.5 ล้านคน จะเติบโตขึ้นร้อยละ 0.6 จนถึงปี 2030 จึงส่งผลให้ความต้องการด้านการศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในตลาดเวียดนาม

แม้ว่าประชากรโดยส่วนใหญ่ หรือประมาณร้อยละ 60 ของประชากรเวียดนาม ยังคงอาศัยอยู่ในเขตชนบท แต่มีการคาดการณ์ว่าภายในปี 2030 ประชากรอาศัยในพื้นที่เขตเมืองจะเพิ่มจำนวนขึ้นเป็นประมาณ 46 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43 ของประชากรทั้งสิ้นของประเทศ ทั้งนี้ การเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วของประชากรในเขตเมืองของเวียดนามเป็นผลมาจากการเติบโตของเมืองต่าง ๆ อย่างเด่นชัดจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุนทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการของประเทศ โดยในปัจจุบัน นครโฮจิมินห์ และกรุงฮานอยได้ถูกจัดให้อยู่ในรายชื่อ 15 เมืองที่มีการพัฒนารวดเร็วที่สุดในโลกจนถึงปี 2033 (บริษัทนายหน้าอสังหาริมทรัพย์เชิงพาณิชย์ Savills, มิถุนายน 2024)

ภาพที่ 3 15 เมืองที่มีการพัฒนารวดเร็วที่สุดในโลก

HCM City, Hanoi among Savills list of 15 fastest-developing cities in the world

(by Savills, June 2024)

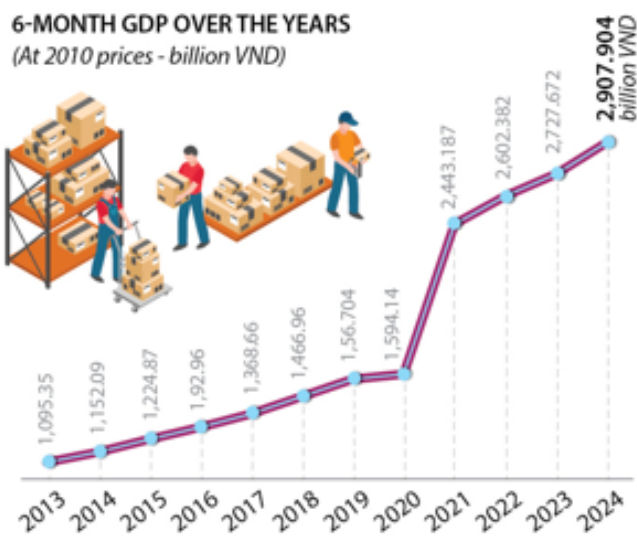
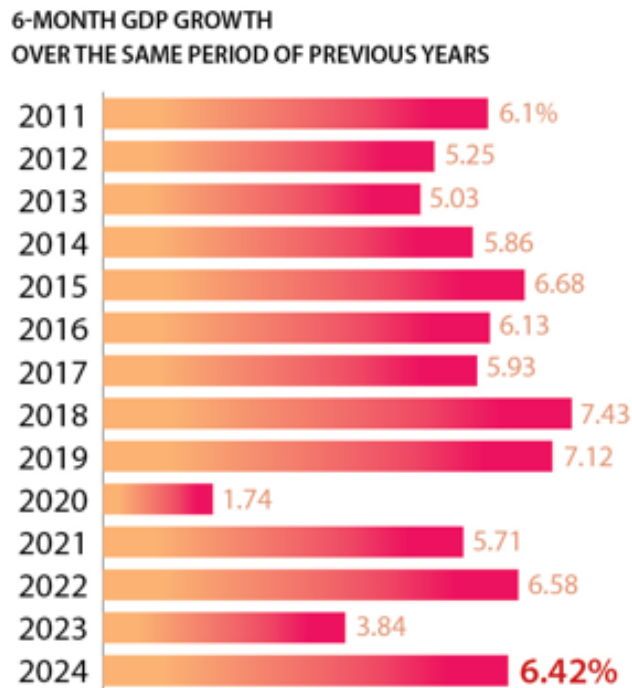
ที่มา: Savills, มิถุนายน 2024

ภาวะเศรษฐกิจของเวียดนาม

แม้จะเผชิญกับความท้าทายมากมายจากปัจจัยลบจากภาวะเศรษฐกิจโลก ซึ่งไม่สามารถคาดเดาได้ในช่วงเจ็ดเดือนแรกของปี 2024 เศรษฐกิจของเวียดนามยังคงเติบโตในอัตรารอบวงได้ ทั้งนี้ เนื่องมาจากการดำเนินนโยบายและมาตรการทางเศรษฐกิจของรัฐบาลเวียดนามในการส่งเสริมการเติบโตดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

เศรษฐกิจเวียดนามเติบโตในอัตราร้อยละ 6.42 ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2024 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 6.58 ในช่วงระยะเวลาเดียวกันของปี 2022 เพียงเล็กน้อย

ภาพที่ 4 การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และ GDP ปี 2024 (มกราคม-มิถุนายน) ของเวียดนาม

ที่มา: General Statistics Office of Vietnam, กรกฎาคม 2024

ด้วยอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจดังกล่าวนี้เอง ได้ทำให้เวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศที่เติบโตเร็วที่สุดในเอเชีย และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (the Asian Development Bank – ADB) ได้คาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจเวียดนามในปี 2024 และปี 2025 ว่าจะยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องต่อไป ที่ร้อยละ 6.0 และ 6.2 ตามลำดับ (Investment Review, สิงหาคม 2024)

ภาพที่ 5 การขยายตัวของ GDP 6 ชาติอาเซียนในไตรมาส 1 และไตรมาส 2 ของปี 2024

ที่มา: Seasia Stats เผยแพร่ใน Facebook page Dr.Vietnam, สิงหาคม 2024

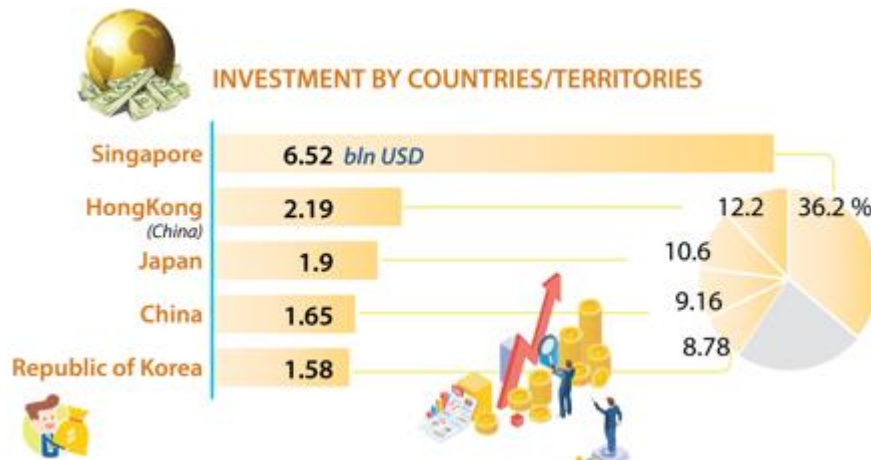
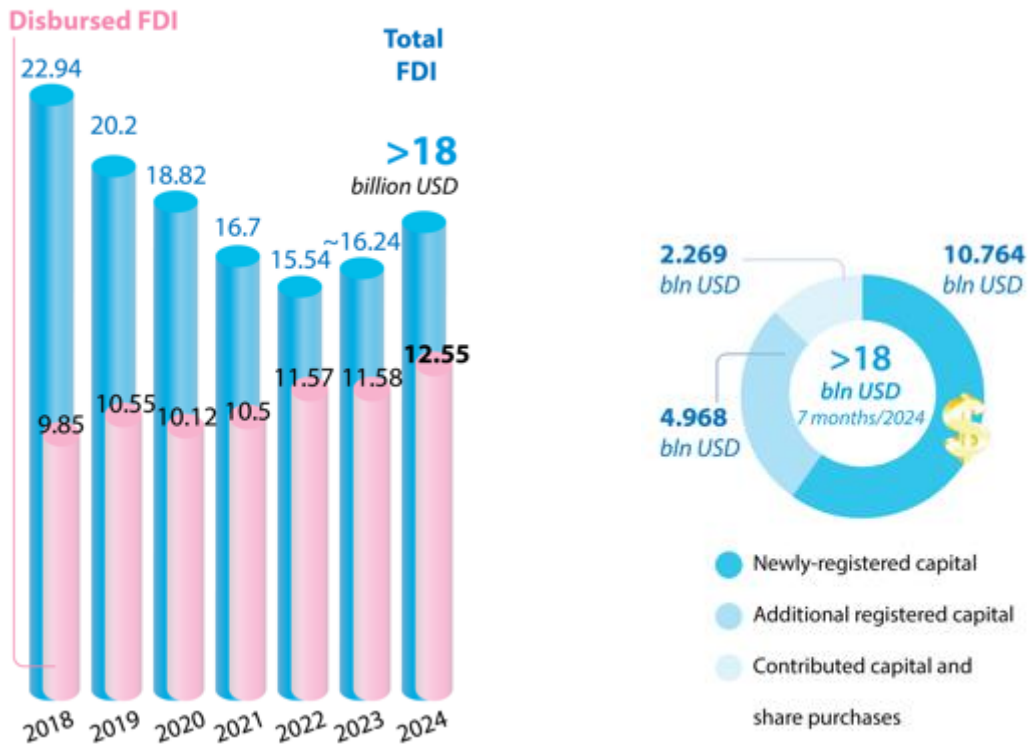
การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนาม

ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2024 มูลค่ารวมของทุนจดทะเบียนใหม่ ทุนที่ปรับแล้ว เงินทุนสมทบ และการซื้อหุ้นจากนักลงทุนต่างชาติ รวมเป็นมูลค่า 18 พันล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.9 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า นักลงทุนจากต่างประเทศอันดับหนึ่งในเวียดนาม ได้แก่ สิงคโปร์ (ขณะที่ไทยเป็นนักลงทุนอันดับ 9)

ภาพที่ 6 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนาม ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2024

As of July 20, 2024

Foreign direct investment (FDI) in the first seven months over the years

ที่มา: Ministry of Planning and Investment, สิงหาคม 2024

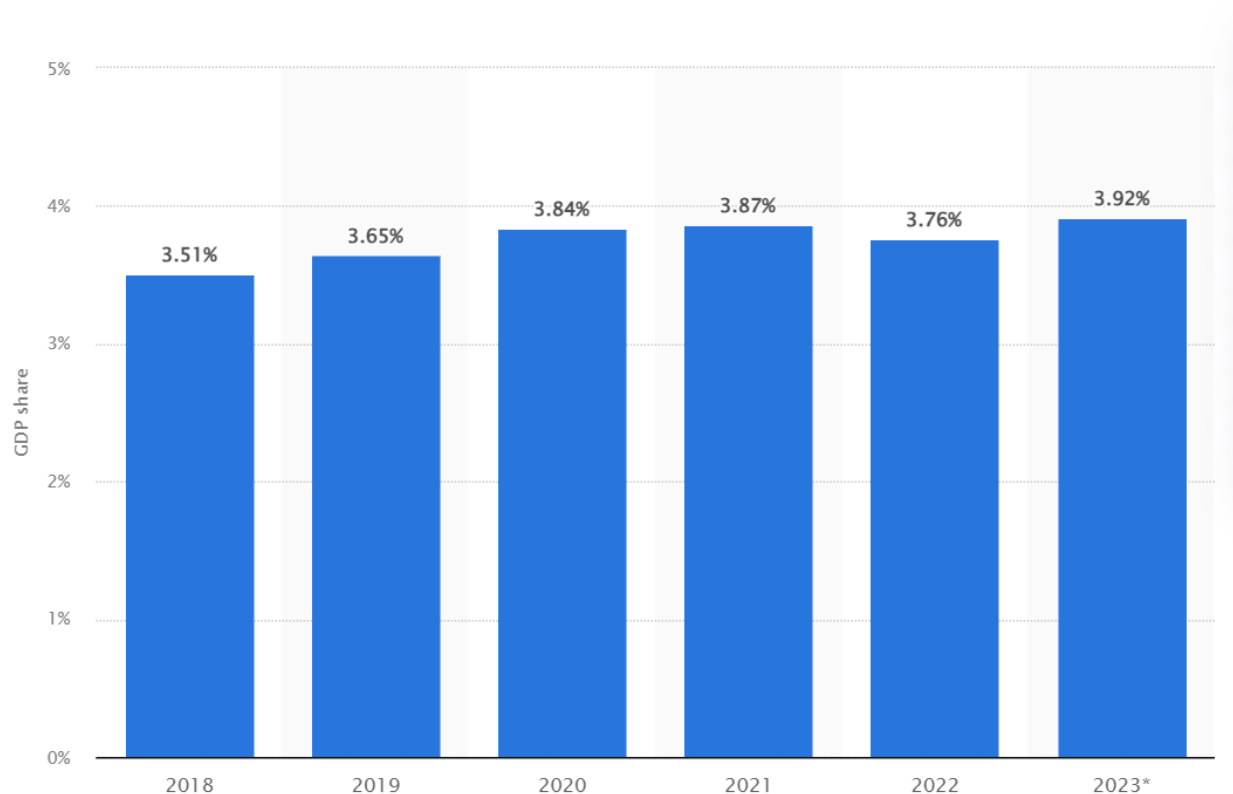
การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ที่เพิ่มสูงขึ้นนี้เป็นภาพสะท้อนของการค้าที่เพิ่มขึ้นและการผลิตในเวียดนามที่มีเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากยักษ์ใหญ่ด้านการผลิตระดับโลกได้ตัดสินใจย้ายฐานการผลิตเข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนามมากขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ เสถียรภาพทางการเมืองที่มั่นคง การพัฒนา

โครงสร้างพื้นฐานที่ดีขึ้นอย่างมาก แรงจูงใจทางภาษีและนโยบายชักจูงการลงทุนจากต่างประเทศของรัฐบาล การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงและมีเสถียรภาพ ต้นทุนการผลิตที่แข่งขันได้ ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ จำนวนประชากรขนาดใหญ่ ตลาดที่มีศักยภาพ ความก้าวหน้าในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเชิงยุทธศาสตร์กับภูมิภาคต่าง ๆ ในตลาดโลก

สัดส่วนของภาคการศึกษาและการฝึกอบรมในเวียดนามต่อ GDP ในปี 2023

ในปี 2023 ภาคการศึกษาและการฝึกอบรมของเวียดนามคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.92 ของ GDP ของประเทศ หรือคิดเป็นมูลค่าสนับสนุน GDP ประมาณ 401 ล้านล้านเวียดนามด่ง ซึ่ง GDP ณ ปี 2023 ของเวียดนามมีมูลค่า 10,200 ล้านล้านเวียดนามด่ง

ภาพที่ 7 สัดส่วนของภาคการศึกษาและการฝึกอบรมในเวียดนามต่อ GDP ในปี 2018 - 2023

ที่มา: www.statista.com, กรกฎาคม 2024

การพัฒนาด้านการศึกษาในเวียดนาม ครอบคลุมความพยายามมากมายในการปรับปรุงระบบการศึกษาให้ทันสมัย รวมถึงการพัฒนาทุนมนุษย์ การเพิ่มจำนวนผู้เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา โดยมีการปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยระบบตลาด รัฐบาลเวียดนามไม่เพียงแต่ต้องการปรับปรุงการศึกษาในระดับชาติเท่านั้น แต่ยังมุ่งมั่นในการทำให้การศึกษาของประเทศเป็นสากลด้วย

1.2 ระบบการศึกษาของเวียดนาม

อัตราการรู้หนังสือ

ปัจจุบันอัตราการรู้หนังสือของประชากรเวียดนามอยู่ในอัตราที่สูง นับว่าเป็นผลโดยตรงของการปฏิรูปนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล โดยในปี 2023 ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป มีอัตราการรู้หนังสือสูงถึงร้อยละ 96.6 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการรู้หนังสือในปี 1945 (กว่า 70 ปีก่อน) ที่มีประชากรที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 95

ตาราง อัตราการรู้หนังสือของประชากรเวียดนามอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี 2014–2023 แบ่งตามเพศและถิ่นที่อยู่
Percentage of literate population at 15 years of age and above by sex and by residence by Year and Items

	Total	Male	Female	Urban	Rural
2014	94.7	96.4	93.0	97.5	93.3
2015	94.9	96.6	93.3	97.6	93.5
2016	95.0	96.6	93.5	97.7	93.6
2017	95.1	96.7	93.6	97.8	93.6
2018	94.8	96.5	93.2	97.7	93.2
2019	95.8	97.0	94.6	98.3	94.3
2020	95.4	96.7	94.1	97.9	93.9
2021	95.7	96.9	94.5	98.1	94.2
2022	96.1	97.2	95.1	98.3	94.8
Prel. 2023	96.6	97.5	95.7	98.5	95.4

ที่มา : General Statistics Office, กรกฎาคม 2024

การจัดอันดับ PISA

PISA เป็นตัวชี้วัดการศึกษาในระดับโลก จัดทำโดยองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาระหว่างประเทศ (OECD) เพื่อประเมินผลระบบการศึกษา โดยการวัดผลจากผลการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน การจัดอันดับ PISA จะเผยแพร่ทุก ๆ สามปี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เปรียบเทียบได้เกี่ยวกับนโยบายและผลลัพธ์ด้านการศึกษาในแต่ละประเทศ โดยอิงจากการสำรวจนักเรียนอายุ 15 ปี และเนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 การทดสอบครั้งล่าสุด จึงจัดขึ้นในปี 2022 แทนปี 2021

การจัดอันดับล่าสุดในปี 2022 ดังกล่าว เวียดนามมีผลการประเมินอยู่ในอันดับต้น ๆ ของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก

ภาพที่ 8 คะแนนดัชนีชี้วัด PISA ของนักเรียนเวียดนามเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของประเทศต่าง ๆ ในปี 2022

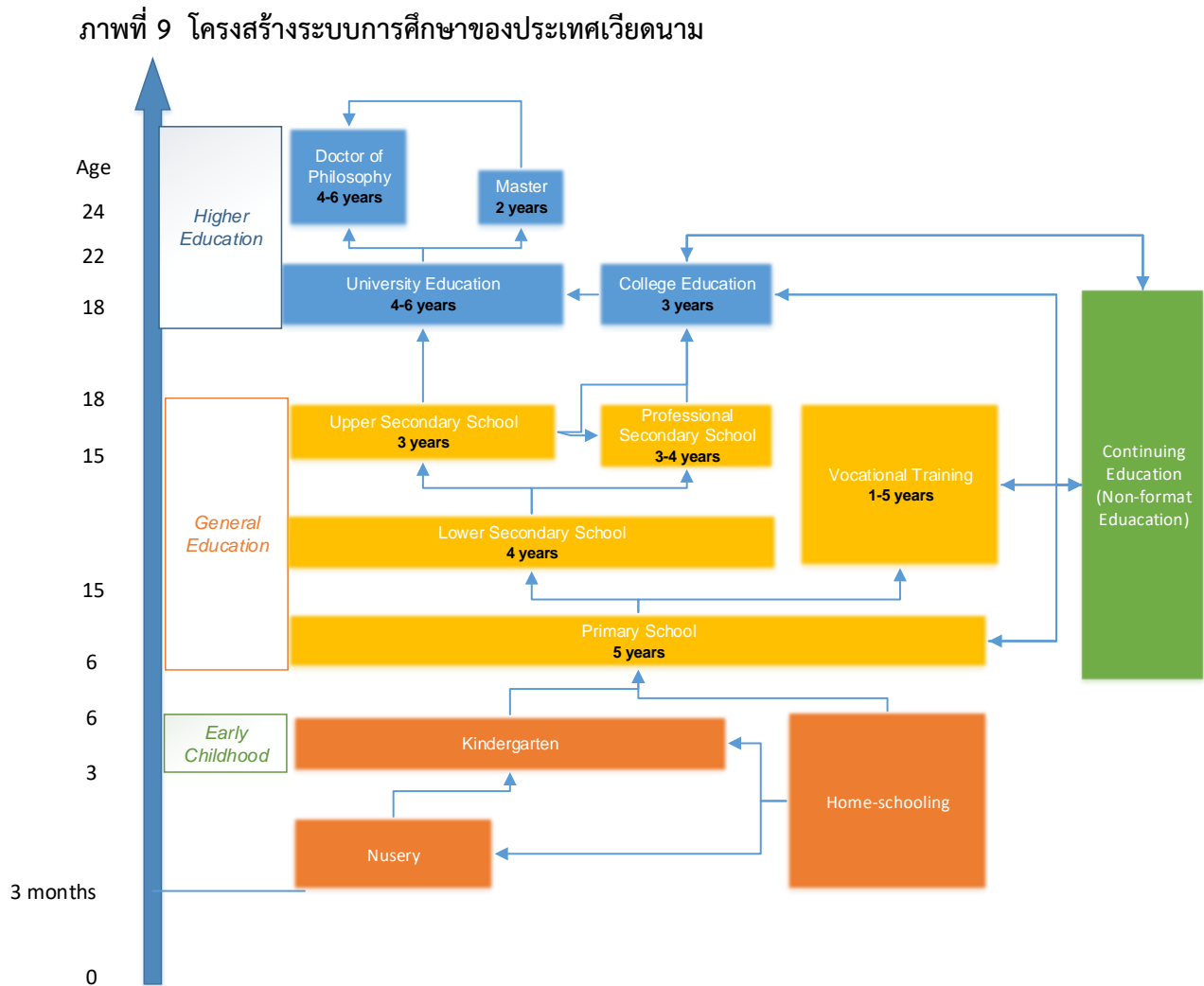
ที่มา : Asean SEA Story, ธันวาคม 2023

ที่มา : International Education News, ธันวาคม 2023

ผลการจัดอันดับตามโครงการประเมินนักเรียนนานาชาติ (PISA) ประจำปี 2022 ซึ่งเผยแพร่เมื่อเดือนธันวาคม 2023 โดยองค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) การประเมิน PISA 2022 ครอบคลุม ประเทศ OECD 37 ประเทศ และประเทศ/เศรษฐกิจพันธมิตร 44 แห่ง รวม 81 ประเทศ/แห่ง เวียดนามถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 31 ในด้านคณิตศาสตร์ อันดับที่ 34 ในด้านการอ่าน และอันดับที่ 35 ในด้านวิทยาศาสตร์ (จากทั้งหมด 81 อันดับ) ทั้งนี้ นักเรียนเวียดนามทำคะแนนได้ 469 คะแนนในด้านคณิตศาสตร์ 462 คะแนนด้านการอ่าน และ 472 คะแนนด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งคะแนนดังกล่าวต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศใน OECD เพียง 9-14 คะแนน

โครงสร้างระบบการศึกษาของประเทศเวียดนาม

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรม (Ministry of Education and Training)

โครงสร้างระบบการศึกษาของประเทศเวียดนาม

ระบบการศึกษาในเวียดนามมีโครงสร้างแบบ 5-4-3 ซึ่งประกอบด้วยประถมศึกษา 5 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 4 ปี และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี ในเมืองใหญ่ส่วนใหญ่การศึกษาเป็นภาคบังคับและไม่มีค่าใช้จ่ายจนกระทั่งจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ระบบการศึกษาของเวียดนามแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1) การศึกษาระดับเด็กก่อนวัยเรียนและระดับอนุบาลศึกษา (Preschool and Kindergarten)

เป็นการศึกษาสำหรับนักเรียนในช่วงอายุระหว่าง 3 – 6 ขวบ โดยการศึกษาในระดับดังกล่าวนี้ไม่ได้อยู่ภายใต้การศึกษาภาคบังคับของรัฐบาล และเป็นที่นิยมเฉพาะในเขตเมืองใหญ่ เช่น โฮจิมินห์ซิตี ฮานอย ไฮฟอง เกิ่นเทอ ดานัง หุงเต่า ฯลฯ โดยเป็นการให้การศึกษาเกี่ยวกับการสะกดคำและวิชาเลขคณิตพื้นฐาน แบ่งเป็น โรงเรียนเตรียมอนุบาล (Preschool) สำหรับเด็กตั้งแต่อายุ 3 เดือนถึง 3 ขวบ และโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) ตั้งแต่ อายุ 3 – 6 ขวบ

2) การศึกษาระดับประถมศึกษา (Primary School) (ภาคบังคับ)

เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนในช่วงอายุระหว่าง 6 – 11 ปี โดยการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีระยะเวลา 5 ปี เป็นไปตามกฎหมายการศึกษาภาคบังคับของประเทศเวียดนาม

3) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Lower Secondary School) (ภาคบังคับ)

เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนในช่วงอายุระหว่าง 11 – 15 ปี โดยรัฐบาลเวียดนามมีเป้าหมายในการยกระดับการศึกษาของคนในประเทศให้มีมาตรฐานในระดับสากล โดยขยายการศึกษาภาคบังคับเพิ่มเป็นเวลา 9 ปี (จากระดับ 1 ถึง 9) ตั้งแต่ปี 2563 ซึ่งครอบคลุมทั้งการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลังจากสำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนสามารถเรียนต่อหลักสูตรอาชีวศึกษาได้ (วุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับพื้นฐาน)

4) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Upper Secondary Education)

เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนอายุ 15 – 18 ปี โดยการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะเป็นการศึกษาต่อของนักเรียน จากระดับ 10 ไปถึงระดับ 12 ซึ่งการเข้าศึกษาต่อในระดับนี้นักเรียนจะต้องผ่านการสอบแข่งขันจากการสอบเข้าที่มีความเข้มข้น เพื่อคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนต่อ โดยนักเรียนจะต้องเลือกเรียนสายการเรียนระหว่างสายวิทยาศาสตร์ หรือสายสังคมศาสตร์

หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนสามารถเรียนต่อมหาวิทยาลัย หรือเลือกเรียนต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับสูง (ปวส.) ได้

5) การศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher Education)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย (dai hoc) วิทยาลัยจูเนียร์ (cao dang) และสถาบันวิจัย (hoc vien) การรับสมัครขึ้นอยู่กับคะแนนในการสอบเข้าของนักเรียน โดยได้รับเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยของรัฐถือว่าเป็นความสำเร็จสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่มาจากครอบครัวในพื้นที่ชนบทห่างไกล ทั้งนี้ในระดับวิทยาลัยใช้เวลาเรียน 3 ปี (อายุ 18 – 20 ปี) และมหาวิทยาลัย ใช้เวลาเรียน 4-6 ปี (อายุ 18-23 ปี)

การสอบวัดผลเพื่อจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การสอบวัดผลเพื่อสำเร็จการศึกษาระดับ 12 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศ เป็นการสอบโดยใช้ข้อสอบกลางจากกระทรวงศึกษาธิการ (National High School Graduation Examination) เพื่อออกใบประกาศการสำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปี 2015 รัฐบาลได้ปรับเปลี่ยนให้รวมการสอบวัดผลการสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และการสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาให้เป็นข้อสอบเดียวกัน ซึ่งผลการสอบดังกล่าว นักเรียนสามารถใช้ไปขอใบประกาศผลการสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และใช้ในการสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

การสอบปลายภาคระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของเวียดนาม จึงถือเป็นงานสำคัญสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากผลการสอบจะเป็นตัวกำหนดว่านักเรียนจะสามารถเข้ามหาวิทยาลัยดี ๆ ได้หรือไม่ การสอบปลายภาคดังกล่าว กำหนดให้ผู้สมัครสอบต้องสอบวิชาคณิตศาสตร์ วรรณคดี และเลือกระหว่างวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (ได้แก่ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา) หรือวิชาสังคมศาสตร์ (ได้แก่ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และจริยธรรม) ผลกระทบในอีกด้านหนึ่งคือการสอบปลายภาค(การสอบวัดผล) ดังกล่าว ได้สร้างแรงกดดันให้กับนักเรียนเวียดนามและผู้ปกครองนักเรียนเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 10 ผู้ปกครองส่งลูก ก่อนเข้าโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง เพื่อสอบปลายภาค และนักเรียนเวียดนามกำลังสวดขอพร ณ วัดวรรณกรรมในกรุงฮานอย ก่อนการสอบปลายภาคแห่งชาติ

ที่มา : ภาพจาก VnExpress (โดย Giang Huy และ Ngoc Thanh), กรกฎาคม 2018 และ 2022

การศึกษาภาษาต่างประเทศ (Second language) ในประเทศเวียดนาม

ปัจจุบันพบว่าคนรุ่นใหม่ของเวียดนามสามารถฟังพูดอ่านเขียนภาษาต่างประเทศได้มากขึ้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ

การจัดทำดัชนีชี้วัดความสามารถด้านทักษะภาษาอังกฤษ โดย Education First ในปี 2023 เวียดนามได้รับการจัดอันดับอยู่ที่อันดับ 58 จากทั้งหมด 113 ประเทศ (ไทยอยู่อันดับที่ 101/113) และอยู่ในอันดับ 7 ของกลุ่มประเทศเอเชียรวม 23 ประเทศ (ไทยอยู่ในอันดับที่ 21/23)

รัฐบาลเวียดนามมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับโลก จึงให้ความสำคัญในการเพิ่มพูนทักษะด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนเวียดนาม โดยมีนโยบายให้มหาวิทยาลัยของรัฐจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง และจัดการศึกษาภาษาอังกฤษภาคบังคับตั้งแต่ระดับเกรด 3 – เกรด 12 มาตั้งแต่ปี 2018

ภาพที่ 11 ดัชนีชี้วัดความสามารถด้านทักษะภาษาอังกฤษของเวียดนาม ปี 2023

 Vietnam

#58

Ranked no. 58 out of 113 countries

EF EPI score: 505

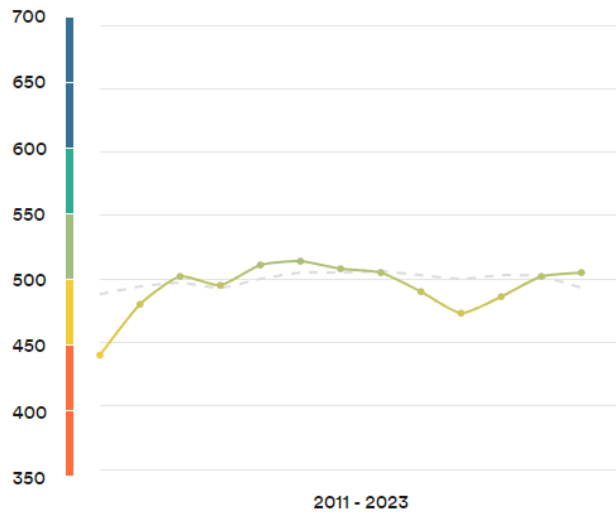

Global average score: 493

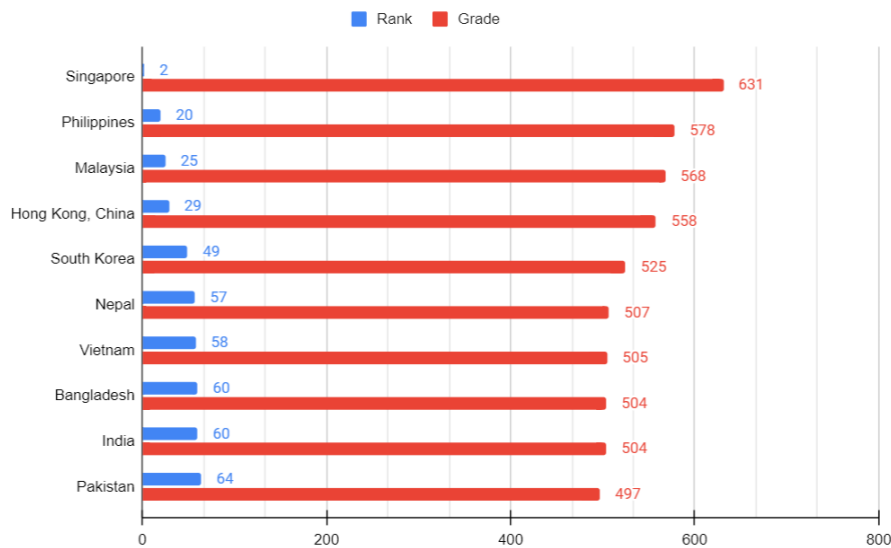
Position in Asia: 7 of 23

Proficiency Trends

ที่มา : <https://www.ef.com/wwen/epi/regions/asia/vietnam/>, 2024

ภาพที่ 12 ประเทศ 10 อันดับแรกของเอเชีย จากดัชนีชี้วัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ EF English 2023

ที่มา : Education First, 2023

ในปัจจุบันโพลิตบูโร ซึ่งเป็นหน่วยกำหนดนโยบายและตัดสินใจในยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ ได้มีมติเมื่อเดือนสิงหาคม 2024 สั่งการให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศของนักเรียนเวียดนาม โดยค่อย ๆ เปลี่ยนภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาที่สองในโรงเรียน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา มติดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่ “การปฏิรูปการศึกษาและการฝึกอบรมที่สำคัญและครอบคลุม เพื่อตอบสนองความต้องการของการพัฒนาอุตสาหกรรม และการปรับปรุงให้ทันสมัยในบริบทของเศรษฐกิจตลาดแบบสังคมนิยมและการบูรณาการระหว่างประเทศ” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เน้นการส่งเสริมการบูรณาการในระดับนานาชาติ ปรับปรุงคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ และมุ่งเน้นที่การพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศของนักเรียน ด้วยการค่อย ๆ นำภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในโรงเรียน

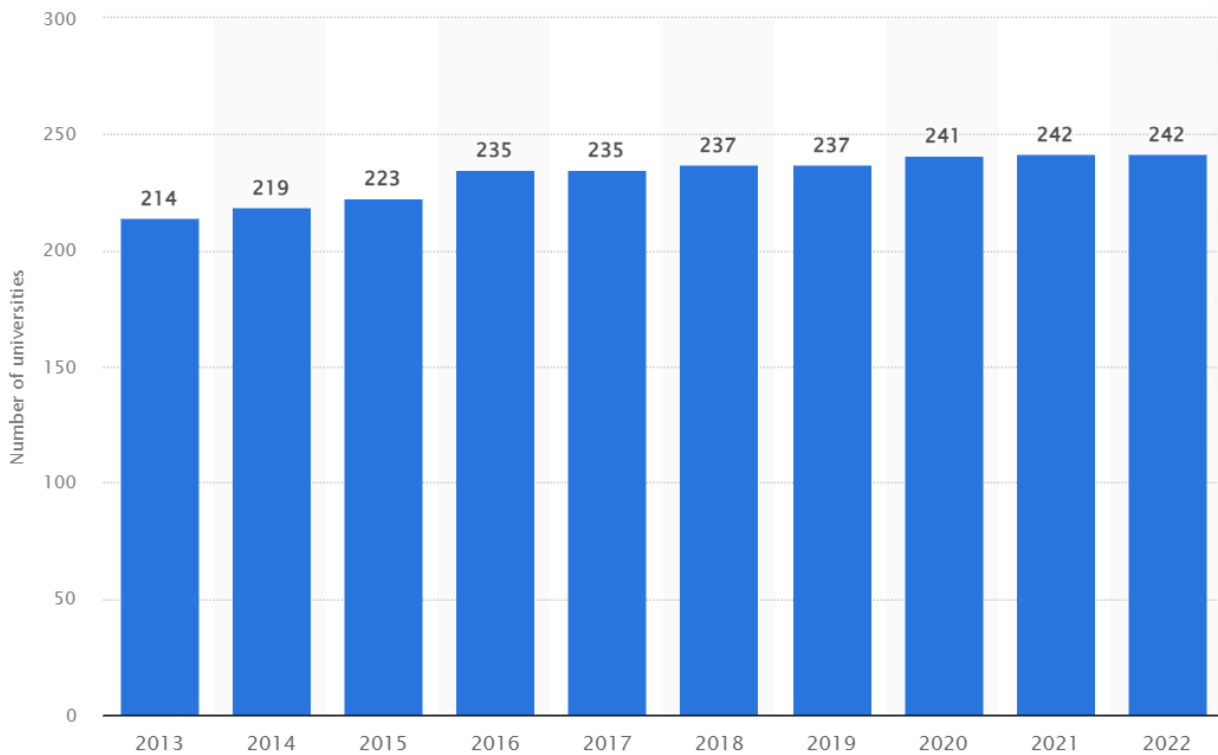
ทั้งนี้ เมื่อภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาที่สองในโรงเรียนแล้ว ภาษาอังกฤษจะนำไปใช้ในสื่อการเรียนรู้ หนังสือเรียน การสื่อสาร และการสอนในวิชาบางวิชาอย่างแพร่หลาย ซึ่งในปัจจุบัน โรงเรียนรัฐบาลหลายแห่งในกรุงฮานอย นครโฮจิมินห์ และจังหวัดอื่น ๆ อาทิ บั๊กซาง และกวางนิญ ได้นำร่องในการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ แทนที่การสอนเพียงวิชาภาษาต่างประเทศเท่านั้น

การศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher Education)

จำนวนมหาวิทยาลัยในเวียดนามตั้งแต่ปี 2013 ถึง 2022

ในปี 2022 มีมหาวิทยาลัย 242 แห่งในเวียดนาม ซึ่งจำนวนดังกล่าว ไม่เปลี่ยนแปลงจากปีก่อนหน้า แบ่งออกเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ 175 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 67 แห่งในประเทศ

ภาพที่ 13 จำนวนมหาวิทยาลัยในเวียดนาม ปี 2013 - 2022

ที่มา: www.statista.com, กรกฎาคม 2024

2. ตลาดด้านการศึกษาของเวียดนาม : แนวโน้มตลาด

แนวโน้มตลาดการศึกษาในเวียดนาม

ภาคการศึกษาของเวียดนามนับว่ามีบทบาทสูงทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศ โดยผู้ประกอบการชาวเวียดนามต่างให้ความสำคัญกับการวางแผนอนาคตของบุตรหลานให้ได้รับการศึกษาที่เพียงพอและมีคุณภาพต่อการประกอบอาชีพในอนาคต รัฐบาลเวียดนามจึงทุ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาที่สูงกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค โดยคิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 15 ของรายจ่ายงบประมาณประจำปีมาตั้งแต่ปี 2000 - 2022 และมีแนวโน้มเพิ่มสัดส่วนขึ้นในแต่ละปี

ความต้องการการศึกษาเอกชนในเวียดนามเพิ่มขึ้น

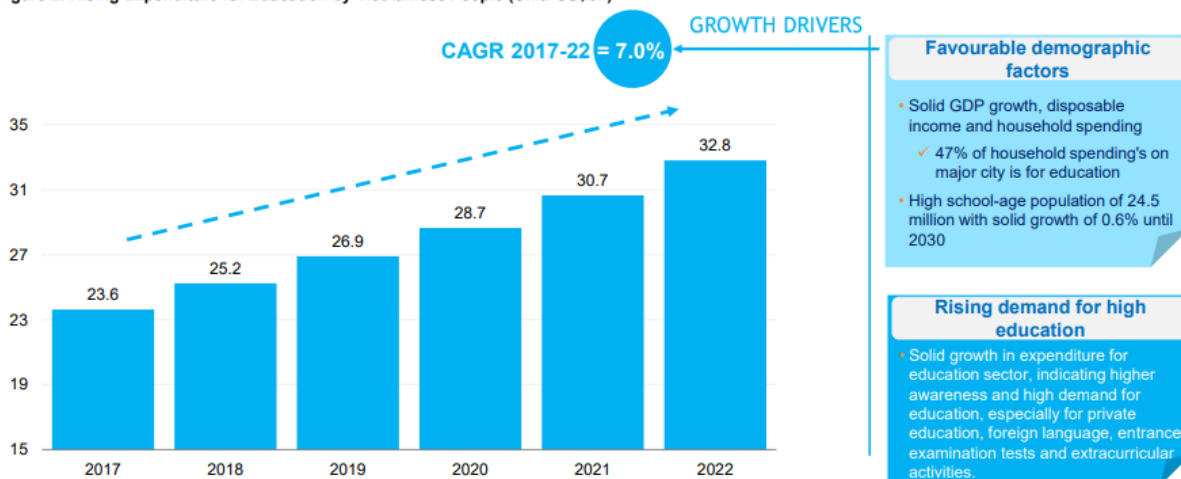
การเติบโตของรายจ่ายด้านการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความต้องการที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในตลาดการศึกษาเอกชน การศึกษาภาษาต่างประเทศ การเตรียมตัวการสอบเข้าสถาบันการศึกษา และกิจกรรมนอกหลักสูตรอื่น ๆ ตามรายงานของ FiinGroup ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2024 พบว่าเวียดนามมีปัจจัยด้านประชากรที่เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวของตลาดการศึกษา จากการขยายตัวของ GDP การเพิ่มขึ้นของรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้รายจ่ายด้านการศึกษาเติบโตต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยในช่วงปี 2017 - 2022 รายจ่ายด้านการศึกษาของประชากรเวียดนามเติบโตร้อยละ 7 ทั้งนี้ รายจ่ายด้านการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 47 ของรายจ่ายครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ และคาดว่าประชากรกลุ่มวัยเรียนระดับมัธยมปลายซึ่งมีอยู่ 24.5 ล้านคนจะมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 0.6 ต่อปีไปจนถึงปี 2030 จึงทำให้ความต้องการด้านการศึกษาจึงเพิ่มสูงขึ้นในตลาดเวียดนาม

ภาพที่ 14 รายจ่ายด้านการศึกษาของประชากรเวียดนาม ในปี 2017 - 2022

Education spending witnessed a solid growth

On the ground of favorable demographics, increasing disposable income and rising demand for higher education

Figure 2: Rising Expenditure for Education by Vietnamese People (Unit: US\$bn)

Source: FiinGroup, HSBC. Expenditure for education in Vietnam is calculated based on both public/government and private spendings for education.

ที่มา: FiinGroup , 25 มีนาคม 2024

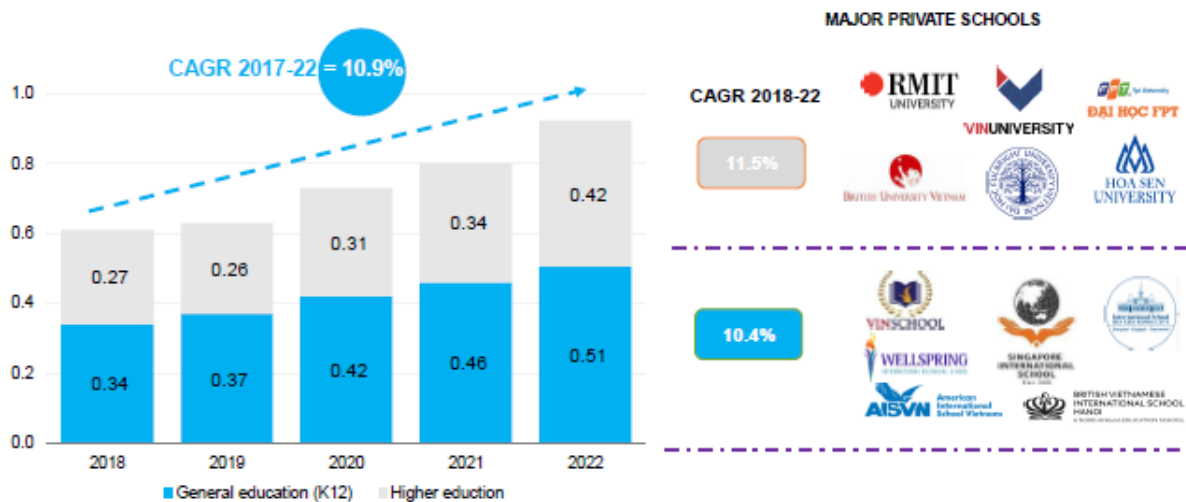
จำนวนนักเรียนที่เรียนการศึกษาเอกชนในเวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.9 ตั้งแต่ปี 2017 ถึง 2022 ภายในปี 2022 เวียดนามมีนักเรียนประมาณ 510,000 คนที่เรียนการศึกษาทั่วไป (K12) และนักเรียน 420 คนเรียนการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ภาพที่ 15 จำนวนนักเรียน นักศึกษาในสถาบันการศึกษาเอกชนในเวียดนาม ในปี 2017 – 2022

Spending for private education increase at a higher speed

Local and foreign investors are now penetrating/expanding to fulfill the rising private education

Figure 3: Number of Students (million) in Private Education in Vietnam

ที่มา: FiinGroup , 25 มีนาคม 2024

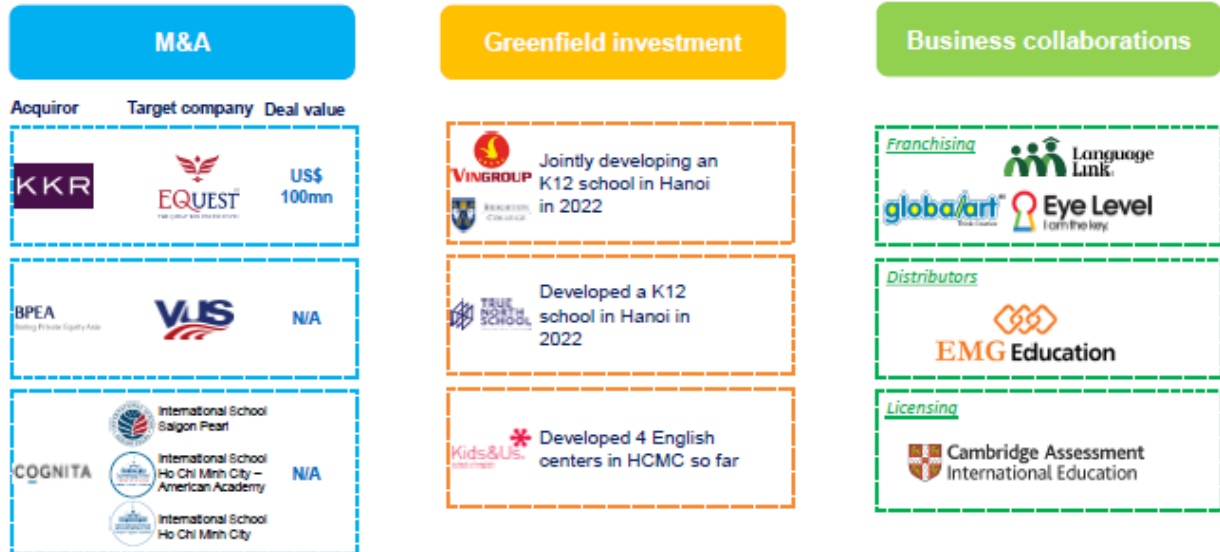
FiinGroup กล่าวในรายงานว่า ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเอกชนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดึงดูดความสนใจจากนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศที่ต้องการคว้าโอกาสในตลาดที่กำลังเติบโตนี้ ในเมืองต่าง ๆ เช่น ฮานอย ที่มีการจัดตั้งโรงเรียนนานาชาติและสองภาษายังคงจำกัด โดยมีอัตราการเจาะตลาดเพียงร้อยละ 4 สำหรับปีการศึกษา 2023-2024 บ่งชี้ถึงศักยภาพที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างมากสำหรับภาคเอกชน (โดยมี Vinschool ครองส่วนแบ่งตลาดโดยคิดเป็นร้อยละ 28.3 ของส่วนแบ่งตลาดตามจำนวนการลงทะเบียนนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติและสองภาษาในฮานอย)

ด้วยศักยภาพนี้ นักลงทุนต่างชาติจึงได้เจาะตลาดของเวียดนามอย่างแข็งขันผ่านกระบวนการลงทุน ทั้งรูปแบบการควบรวมและซื้อกิจการ การลงทุนโครงการใหม่ ๆ (Greenfield FDI) และในรูปแบบความร่วมมือทางธุรกิจ

ภาพที่ 16 กลยุทธ์/รูปแบบการเข้าสู่ตลาดธุรกิจการศึกษานานาชาติในเวียดนาม

3 common market entry strategies in the education market in Vietnam

Foreign investors have actively penetrated in Vietnam market via M&A, green field and business collaboration

ที่มา: FiinGroup , 25 มีนาคม 2024

แนวโน้มอุปสงค์หรือความต้องการเรียนรู้ในตลาดการศึกษาของเวียดนามในปัจจุบัน ประกอบด้วย E-learning/EdTech, STEM, และการศึกษาพิเศษนอกหลักสูตรและ Soft Skill

ภาพที่ 17 แนวโน้มความต้องการสาขาการเรียนรู้ในตลาดการศึกษาเวียดนามในปัจจุบัน

E-learning/Edtech, STEM and extracurricular activities are major trends in Vietnam education market

ที่มา: FiinGroup , 25 มีนาคม 2024

EdTech ได้รับความนิยมอย่างมากในเวียดนามและส่งผลให้สามารถทำกำไรได้อย่างมากในตลาด ผลิตภัณฑ์ EdTech หลายชนิดกำลังได้รับความนิยมในเวียดนาม รวมถึงแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ แอปการเรียนรู้ เว็บไซต์การเรียนรู้ออนไลน์ และช่อง YouTube ซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้ตอบสนองความต้องการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นและนับเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีในบริบทของการตลาดการศึกษาของเวียดนามในปัจจุบัน จากรายงาน Vietnam E-Learning Market Outlook 2023 ศึกษาโดย Ken Research คาดการณ์ว่ารายได้ของอุตสาหกรรมบริการด้าน EdTech เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คาดว่ามีอัตราการเติบโตต่อปีแบบทบต้น (CAGR) ที่ร้อยละ 23.4 ตั้งแต่ปี 2019 - 2023 และมีอัตราการเติบโตต่อปีที่ร้อยละ 18.3 โดยรัฐบาลเวียดนามมีนโยบายสร้างสภาพแวดล้อมและสร้างกรอบกฎหมายที่เอื้อกับธุรกิจโดยรวมเพื่อส่งเสริมการลงทุนใน EdTech

STEM การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา กล่าวว่า เวียดนามจำเป็นต้องมีกลยุทธ์การลงทุนที่ครอบคลุม และวางนโยบายสนับสนุน เพื่อกระตุ้นให้มหาวิทยาลัยลงทุนในการศึกษาด้าน STEM (วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์) ที่มีคุณภาพสูง ซึ่งจะช่วยวางรากฐานสำหรับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศได้ โดย STEM ถือเป็นสาขาที่มีแนวโน้มความต้องการในตลาดการศึกษาของเวียดนามสูง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเวียดนามมีสัดส่วนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในสาขา STEM ค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค และในยุโรป ตามข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการและการฝึกอบรมเวียดนาม พบว่าจำนวนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เรียนสาขา STEM ในเวียดนามมีเพียงประมาณ 55 คนต่อประชากร 10,000 คน โดยมีร้อยละของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในสาขา STEM อยู่ในช่วงร้อยละ 27 – ร้อยละ 30 ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งหมดในเวียดนามในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา (ที่มา Vietnam Plus, 31 ตุลาคม 2023)

นอกจากนี้ การศึกษา STEM ระดับปริญญาโทในเวียดนาม ยังมีค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว และคิดเป็นสัดส่วนที่เล็กมาก เมื่อเทียบกับระดับการศึกษาโดยรวมในทุกสาขา เวียดนามจึงจำเป็นต้องมีแผนงานเพื่อเพิ่มสัดส่วนของนักศึกษาที่เรียนสาขา STEM ให้ได้ประมาณร้อยละ 60 เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้และการฝึกอบรมภาคสนามด้าน STEM ในเวียดนาม ให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ และแนวโน้มในตลาดโลก ดังนั้น มหาวิทยาลัยหลายแห่งในเวียดนาม จึงมุ่งมั่นที่จะดึงดูดนักศึกษา โดยการปรับโครงสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมตามมาตรฐาน STEM ระหว่างประเทศ เพิ่มระยะเวลาของการทำงานภาคปฏิบัติ/การฝึกงานที่เน้นด้านธุรกิจ และการปฏิบัติ รวมทั้งมีการขยายหลักสูตรที่สอนเป็นภาษาอังกฤษด้วย

Soft Skill และการเรียนทักษะสำคัญนอกเหนือหลักสูตร

หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาของเวียดนามยังไม่พอเพียง ต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาแล้ว ในอีกหลายแขนง อาทิ ทักษะการสื่อสารและการนำเสนอ ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการเป็นผู้นำ ทำให้หลักสูตร/โปรแกรมการฝึกอบรมที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะและความเชี่ยวชาญด้าน Soft Skill กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาเวียดนาม ที่ต้องการหลีกเลี่ยงปัญหาการว่างงานเมื่อสำเร็จการศึกษา

จากผลการสำรวจโดยศูนย์วิจัยระดับภูมิภาคและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม Love Frankie และบริษัทวิจัย Indochina Research Ltd แสดงให้เห็นว่า คนรุ่นหนุ่มสาวชาวเวียดนามจำนวนมากขาดทักษะที่สำคัญ เช่น การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม (ที่มา : Vietnam.vn, เมษายน 2024)

การสำรวจดังกล่าวยังพบว่า การศึกษาอย่างเป็นทางการไม่ได้สอน/ให้ทักษะที่ครบถ้วนและจำเป็นสำหรับคนหนุ่มสาวในการสมัครเข้าทำงาน และได้สรุปทักษะที่สำคัญที่สุด 3 ประการในการทำงานพบว่า ผู้เข้าร่วมการสำรวจเลือกทักษะการสื่อสาร (ร้อยละ 78) ร่วมกับทักษะทางสังคมอื่น ๆ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ (ร้อยละ 48) การทำงานเป็นทีม (ร้อยละ 35) การจัดการเวลา (ร้อยละ 21) การคิดวิเคราะห์ (ร้อยละ 21) และทักษะในการเข้ากับผู้อื่น ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี (ร้อยละ 21)

การขาดทักษะทางสังคม หรือ Soft Skill เป็นปัญหาที่นายจ้างจำนวนมากหยิบยกขึ้นมา โดยเชื่อว่าเยาวชนเวียดนามในปัจจุบันมีความรู้และความเชี่ยวชาญ แต่ปัจจัยด้านความรู้และความเชี่ยวชาญกำหนดความสำเร็จได้เพียงร้อยละ 25 เท่านั้น ขณะที่ส่วนที่เหลือร้อยละ 75 ถูกกำหนดโดยทักษะทางสังคม (Soft Skill)

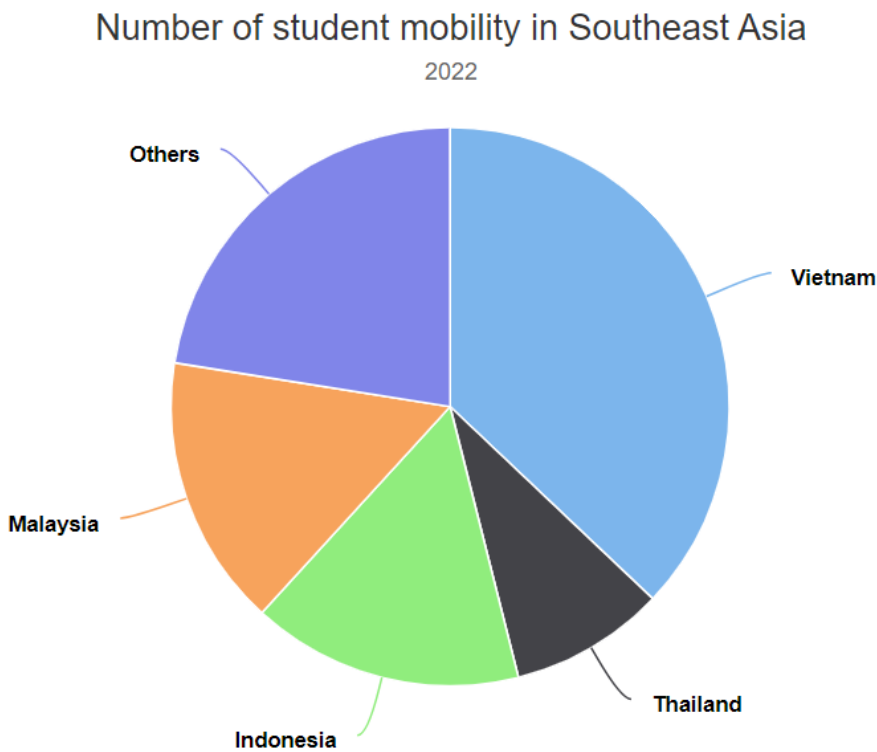
ตามที่นักวิชาการของสถาบันสังคมศาสตร์เวียดนามกล่าวไว้ การศึกษาแบบดั้งเดิมในเวียดนามมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างความรู้ที่เป็นที่ยอมรับ และให้การศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมและพฤติกรรมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ มีลักษณะนิสัยที่ดี และเน้นการมีส่วนร่วมสนับสนุนต่อสังคม แต่นักวิชาการดังกล่าวเชื่อว่าในปัจจุบันนั้น การศึกษาสมัยใหม่ไม่ได้เป็นเพียงการเพิ่มพูนความรู้อย่างเป็นระบบเท่านั้น แต่ยังเป็น การสร้างความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่ไปกับการเสริมทักษะชีวิตและความสมบูรณ์แบบให้กับคุณธรรมส่วนบุคคลอีกด้วย แสดงให้เห็นว่าการขาดทักษะทางสังคม เป็นผลมาจากระบบการศึกษาเชิงทฤษฎี หลักสูตรต่าง ๆ เน้นที่ความรู้ทางวิชาชีพ ขณะที่เน้นทักษะทางสังคม เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการคิดวิเคราะห์เพียงเล็กน้อย ดังนั้น การส่งเสริมการฝึกอบรมและการเสริมทักษะทางสังคมให้กับเยาวชน จึงเป็นเรื่องที่ภาคการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเวียดนามกำลังให้ความสำคัญ

3. โอกาสทางการตลาด และความท้าทาย ในตลาดการศึกษาของเวียดนาม

โอกาสทางการตลาด : การศึกษาต่อต่างประเทศของตลาดเวียดนาม

เวียดนามเป็นผู้นำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ส่งนักศึกษาไปต่างประเทศ : ประเทศที่มีนักศึกษาไปศึกษาต่อยังต่างประเทศมากที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ เวียดนาม อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ตามลำดับ จากรายงานแนวโน้มสำคัญในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประจำปี 2024 ศึกษาโดย Acumen ซึ่งเป็นที่ปรึกษาการศึกษาาระดับนานาชาติ ระบุว่าในปี 2022 มีนักเรียนจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEA) มากกว่า 350,000 คน ไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ทำให้ SEA เป็นภูมิภาคที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลกที่มีการย้ายถิ่นฐานของนักเรียนออกนอกประเทศ รองจากจีน และอินเดีย และในภูมิภาค SEA นี้ เวียดนามมีจำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่เดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศมากที่สุดถึง 132,000 คน รองลงมาคืออินโดนีเซียและมาเลเซียซึ่งมี 56,000 คน และไทยซึ่งมี 32,000 คน (ที่มา : vnexpress.net, 17 กุมภาพันธ์ 2024)

ภาพที่ 18 เวียดนามเป็นผู้นำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ส่งนักศึกษาไปต่างประเทศ

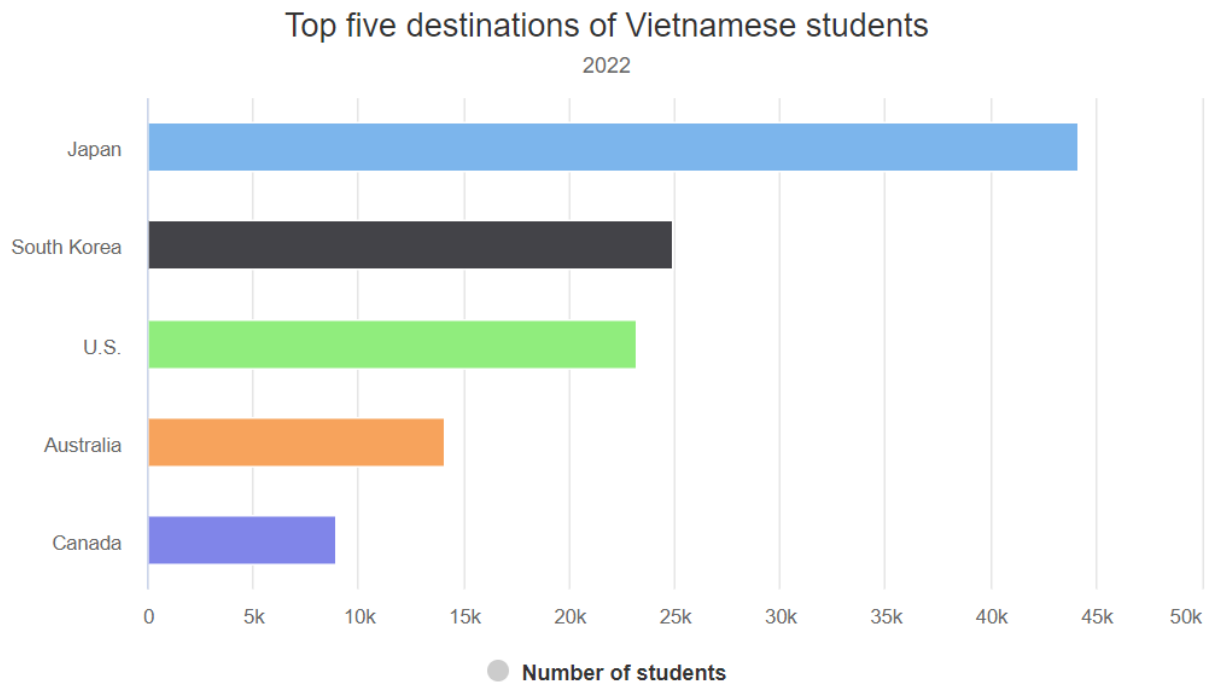
ที่มา : <https://e.vnexpress.net/>, 17 February 2024

ข้อมูลในปี 2022 จากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ระบุว่า จุดหมายปลายทางการศึกษาต่อ 2 อันดับแรกสำหรับนักศึกษาชาวเวียดนามคือ ญี่ปุ่น ซึ่งมีนักศึกษาเวียดนามอยู่กว่า 44,100 คน และเกาหลีใต้ ซึ่งมีนักศึกษาเวียดนามเข้าไปศึกษาต่อประมาณ 25,000 คน (ขณะที่นักเรียนจากอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทยส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อในอังกฤษ และออสเตรเลีย) นอกจากนี้ ในสหรัฐอเมริกา มีนักศึกษาชาวเวียดนาม เป็นผู้นำใน SEA ด้วยจำนวนนักเรียน/นักศึกษากว่า 23,100 คน

สำหรับประเทศอื่น ๆ ที่มีนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามสนใจไปศึกษาต่อมากที่สุดคือ ออสเตรเลีย (14,100 คน) และแคนาดา (9,000 คน)

แม้ว่าประเทศจีนจะไม่ได้อยู่ในรายชื่อตามรายงานของ UNESCO แต่จีนยังคงเป็นจุดหมายปลายทางการศึกษาต่ออันดับต้น ๆ ของนักศึกษาใน SEA เช่นกัน รัฐบาลจีนไม่ได้เปิดเผยข้อมูลนักศึกษาต่างชาติหลังจากปี 2019 ซึ่งในปีดังกล่าว จีนมีนักศึกษาจากประเทศไทย 28,600 คน นักศึกษาจากอินโดนีเซีย 15,000 คน นักศึกษาจากเวียดนาม 11,300 คน และนักศึกษาจากมาเลเซีย 9,500 คน

ภาพที่ 19 ประเทศ 5 อันดับแรกที่นักเรียน/นักศึกษาเวียดนามเดินทางไปศึกษาต่อ

ที่มา : <https://e.vnexpress.net/>, 17 February 2024

จุดหมายปลายทางของการศึกษาต่อในประเทศในภูมิภาคเอเชีย มักจะมีค่าใช้จ่ายถูกกว่าสำหรับนักเรียน/นักศึกษาชาว SEA เนื่องจากความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งมหาวิทยาลัยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายแห่งได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกมากขึ้น ซึ่งในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกของ Times Higher Education (THE) ประจำปี 2024 มีมหาวิทยาลัยในเอเชีย 33 แห่งถูกจัดอันดับอยู่ใน 200 อันดับแรก (เพิ่มขึ้น 5 แห่งจากปีก่อนหน้า)

ICEF Monitor เว็บไซต์ข้อมูลการศึกษาระดับนานาชาติ เปิดเผยว่าเวียดนามติดอันดับ 1 ใน 10 ประเทศที่มีการย้ายถิ่นฐานของนักเรียนสูงสุด ในรายงานดังกล่าวระบุว่า ชาวเวียดนามติดอันดับ 5 อันดับแรกของนักเรียนต่างชาติในสหรัฐอเมริกา อันดับ 2 ในญี่ปุ่น อันดับ 6 ในออสเตรเลีย และอันดับ 1 ในไต้หวัน

ทั้งนี้ มีหลายสาเหตุที่ทำให้เวียดนามได้กลายมาเป็นศูนย์กลาง สำหรับการรับคนเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับโลก ประกอบด้วย

- ประชากรมากกว่า 1 ใน 4 (ร้อยละ 28) ของเวียดนาม มีอายุระหว่าง 16 ถึง 30 ปี จัดอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน
- เวียดนามมีอัตราการลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10 ในปี 2001 เป็นร้อยละ 29 ปัจจุบัน
- การศึกษาถือเป็นข้อกังวลอันดับต้น ๆ ของครอบครัวชาวเวียดนาม โดยจะเห็นได้จาก ผลการสำรวจของ HSBC ในปี 2018 ที่พบว่าค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 47 ของค่าใช้จ่ายครัวเรือนทั้งหมด โดยเวียดนามมีกลุ่มประชากรรายได้ระดับปานกลาง เป็นกลุ่มประชากรที่เติบโตเร็วที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ซึ่งจากปัจจัยข้างต้น ส่งผลให้ครอบครัวเวียดนามต่าง ๆ สามารถส่งลูกหลานไปเรียนต่อต่างประเทศได้มากขึ้น

จำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนาม จากแหล่งข้อมูลตลาดการศึกษาต่างประเทศ

ปี 2023 มีรายงานแนวโน้มจำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนาม ที่เดินทางไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ดังนี้

- สำนักงานสถิติการศึกษาของมหาวิทยาลัยอังกฤษ (HESA) ได้ประกาศจำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เดินทางมาเรียนในประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2024 ซึ่งนับเป็นแหล่งข้อมูลสถิติอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามในต่างประเทศ (ในอังกฤษ) (ที่มา : www.hesa.ac.uk, 29 สิงหาคม 2024) ทั้งนี้ เวียดนามมีผู้เรียนในสหราชอาณาจักร 3,240 คนในปี 2023 ลดลงมากกว่าครึ่งหนึ่งจากปีก่อนหน้า (7,140 คน ในปี 2022) และเป็นจำนวนที่น้อยกว่าช่วงเวลาที่มีการระบาดโควิด-19 (3,725 คนในปี 2020)
- ข้อมูลของสถาบันพัฒนาการศึกษาเกาหลี (KEDI) ณ เดือนเมษายน 2023 มีนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามจำนวน 43,361 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในเกาหลี คิดเป็นร้อยละ 23.8 ของจำนวนนักศึกษาต่างชาติทั้งหมดในเกาหลี เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.3 เมื่อเทียบกับปี 2022 นับเป็นจำนวนสูงสุดที่เคยมีการเกยสถิติไว้ ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีจำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามในเกาหลี ประมาณ 35,000-38,000 คน ซึ่งสูงกว่าสถิติของปี 2015 ที่มีจำนวน 4,451 คน และปี 2020 มีจำนวน 5,024 คน จะเห็นได้ว่าในช่วง 4 ปีที่ผ่านมาจำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามเพิ่มขึ้น 8.4 เท่า และยังคงรักษาอัตราการขยายตัวดังกล่าวมาจนถึงปัจจุบัน และจากสถิติพบว่า เกาหลีใต้ยังคงเป็นประเทศที่มีจำนวนนักเรียนเวียดนามมากที่สุดในปัจจุบัน
- สถิติจากหน่วยงานการศึกษาของไต้หวัน มีนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามเข้ามาเรียนในไต้หวัน จำนวน 27,491 คน เพิ่มขึ้น 3,763 คน เมื่อเทียบกับปี 2022 และยังคงอยู่ในอันดับที่หนึ่งของจำนวนนักศึกษาต่างชาติตั้งแต่ปี 2020 จนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ จำนวนนักเรียนเวียดนามที่ศึกษาอยู่ในไต้หวันเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2007 ในปี 2016 มีจำนวนเกือบ 5,000 คน ปี 2018 มีมากกว่า 10,000 คน และในปี 2023 สร้างสถิติมากกว่า 27,000 คน

ภาพที่ 20 จำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามที่กำลังศึกษาในต่างประเทศ ทั่วโลก ในปี 2023

ภาพที่ 20 จำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามที่กำลังศึกษาในต่างประเทศ ทั่วโลก ในปี 2023

Du học sinh Việt trên thế giới

Số lượng du học sinh Việt theo học tại một số quốc gia, vùng lãnh thổ trong năm 2023

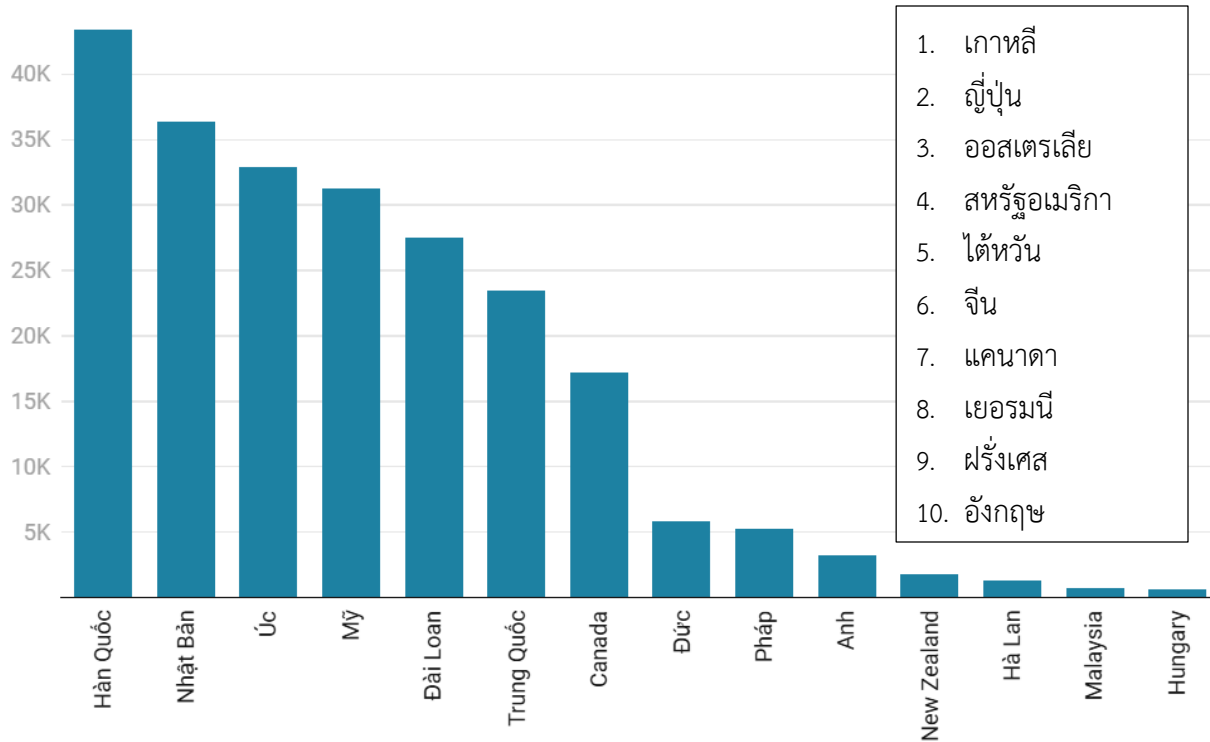

Chart: Ngọc Long/Thanh Niên • Created with [Datawrapper](#)

ที่มา : thanhnien.vn, 4 กันยายน 2024

- นักเรียน/นักศึกษาเวียดนามในญี่ปุ่น ในปี 2023 ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง มาตั้งแต่ปี 2019 จากข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2023 ขององค์การบริการนักศึกษาแห่งประเทศไทย (JASSO) แสดงจำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนาม 36,339 คนกำลังศึกษาอยู่ในญี่ปุ่น ลดลงร้อยละ 2.8 เมื่อเทียบกับปี 2022 โดยสัดส่วนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนาม คิดเป็นร้อยละ 13 ของจำนวนนักศึกษาต่างชาติทั้งหมดที่ศึกษาอยู่ในประเทศญี่ปุ่น
- ในจีน ปี 2023 มีจำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามลดลงเช่นกัน ตามสถิติจากสถานทูตจีนในเวียดนาม ในปี 2023 มีนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามศึกษาอยู่ในจีน 23,500 คน ลดลงจากปีก่อนหน้า 3,500 คน นอกจากนี้ มีข้อมูลจากหน่วยงานรัฐบาลจีนและกระทรวงศึกษาธิการและการฝึกอบรมของเวียดนาม พบว่าจำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามในจีน เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในช่วงปี 2018-2021 (จาก 11,299 คน เป็น 12,000 คน) และไม่มีข้อมูลของนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามในปี 2562 เผยแพร่

ภาพที่ 21 จำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามที่กำลังศึกษาในประเทศในเอเชีย ปี 2019 - 2023

Du học sinh Việt tại châu Á

Số lượng du học sinh Việt tại một số quốc gia, vùng lãnh thổ châu Á, từ 2019-2023

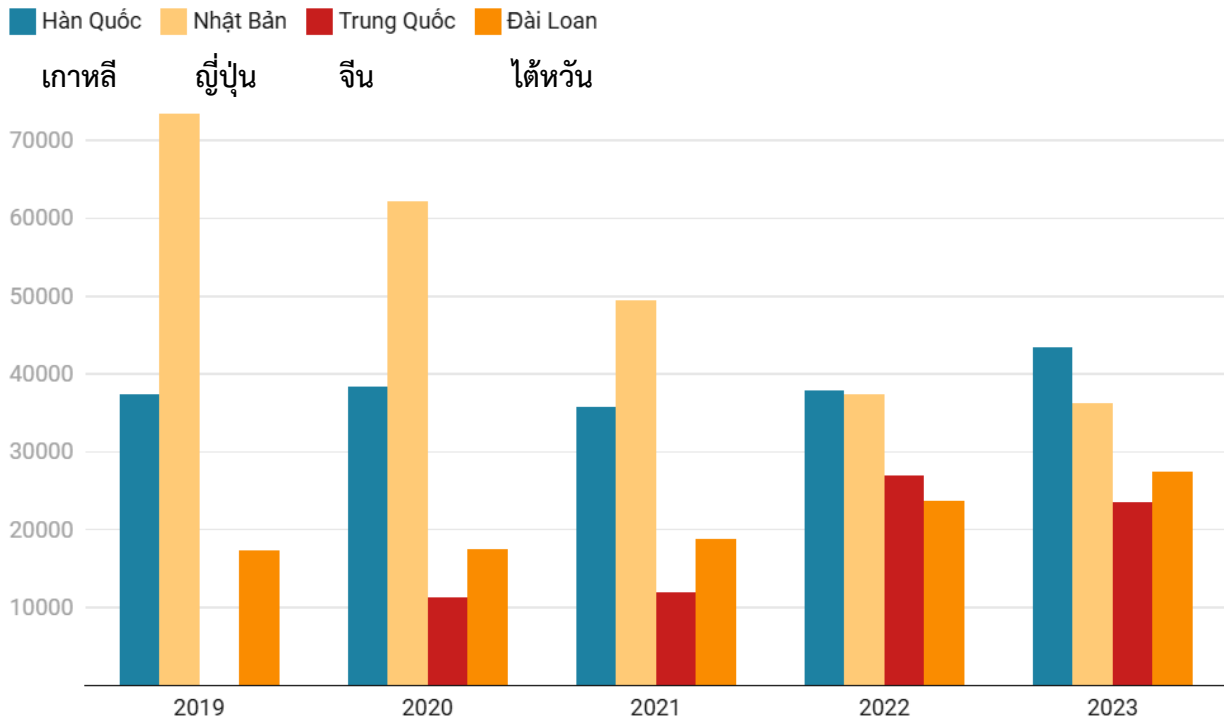

Chart: Ngọc Long/Thanh Niên • Source: KEDI, JASSO, MOE China, MOE Taiwan • Created with Datawrapper

ที่มา : thanhnien.vn, 4 กันยายน 2024

- ในกลุ่มประเทศที่พูดภาษาอังกฤษ ที่ดึงดูดนักเรียนเวียดนามมากที่สุด ได้แก่ ออสเตรเลีย ซึ่งมีจำนวนนักเรียนเวียดนาม แชนหน้าสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก มีนักเรียนจำนวน 32,948 คนในปี 2023 เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 46 เมื่อเทียบกับปี 2022 ตามสถิติจากกระทรวงศึกษาธิการของออสเตรเลีย สถิติจำนวนนักเรียนเวียดนามที่มาออสเตรเลียนี้ เป็นสถิติสูงสุดเท่าที่เคยบันทึกไว้ โดยในปี 2019 มีจำนวน 26,008 คน และทำให้เวียดนามเป็นประเทศลำดับที่ 6 ในแง่ของจำนวนนักเรียนต่างชาติในออสเตรเลีย
- นักเรียน/นักศึกษาเวียดนาม อยู่ในอันดับที่ 6 ในแง่ของจำนวนนักศึกษาต่างชาติในสหรัฐอเมริกา โดยมีจำนวนนักเรียนเวียดนาม 31,310 คนในปี 2023 และเป็นจำนวนที่สูงถึง 30,000 คนเป็นครั้งแรกหลังจาก 2 ปี (ที่มีจำนวนไม่ถึง 30,000 คน) ข้อมูลจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากรสหรัฐฯ (ICE) แสดงให้เห็นว่านักเรียน/นักศึกษาเวียดนามลดลงร้อยละ 21 ในช่วงปี 2018-2021 จาก 37,242 คน เป็น 29,597 คน จากนั้นเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2022 (145 คน) และเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อปีที่ผ่านมามี (เพิ่มขึ้น 1,568 คนในปี 2023)

- ในแคนาดา มีนักศึกษาชาวเวียดนาม 17,175 คนมาเรียนในปี 2023 ซึ่งเป็นครั้งแรกที่มีการเพิ่มจำนวนขึ้นหลังจากลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2019-2022 ตามสถิติจาก Immigration, Refugees and Citizenship Canada (IRCC) พบว่าหลังจากเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในช่วงปี 2018-2019 จำนวนนักเรียนเวียดนามในแคนาดา ลดลงอย่างต่อเนื่องเป็น 16,045 คนในปี 2022 และในปี 2023 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยร้อยละ 7 ปัจจุบันเวียดนาม อยู่ในอันดับที่ 8 ในแง่ของจำนวนนักศึกษาต่างชาติในแคนาดา
- ในนิวซีแลนด์ มีนักเรียน/นักศึกษาชาวเวียดนาม 1,736 คนศึกษาในนิวซีแลนด์ในปี 2023 ตามข้อมูลจาก สำนักงานการศึกษาของนิวซีแลนด์ (ENZ) จำนวนนักเรียน/นักศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปี 2022 แต่ยังคงเป็นจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งของสถิติในปี 2019 ที่มีจำนวน 3,042 คน แบ่งเป็น นักศึกษาในมหาวิทยาลัย 1,120 คน และนักเรียนในโรงเรียนมัธยม 308 คน และนับเป็นปีแรกที่ประเทศนิวซีแลนด์ได้ เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาต่างชาติ หลังจากการระบาดของโควิด-19

ภาพที่ 22 จำนวนนักเรียน/นักศึกษาเวียดนามที่กำลังศึกษาในประเทศที่พูดภาษาอังกฤษ ปี 2019 - 2023

Du học sinh Việt tại các nước nói tiếng Anh

Số lượng du học sinh Việt tại một số quốc gia nói tiếng Anh, từ 2019-2023

■ Úc ■ Mỹ ■ Anh ■ Canada ■ New Zealand
 ออสเตรเลีย สหรัฐฯ อังกฤษ แคนาดา นิวซีแลนด์

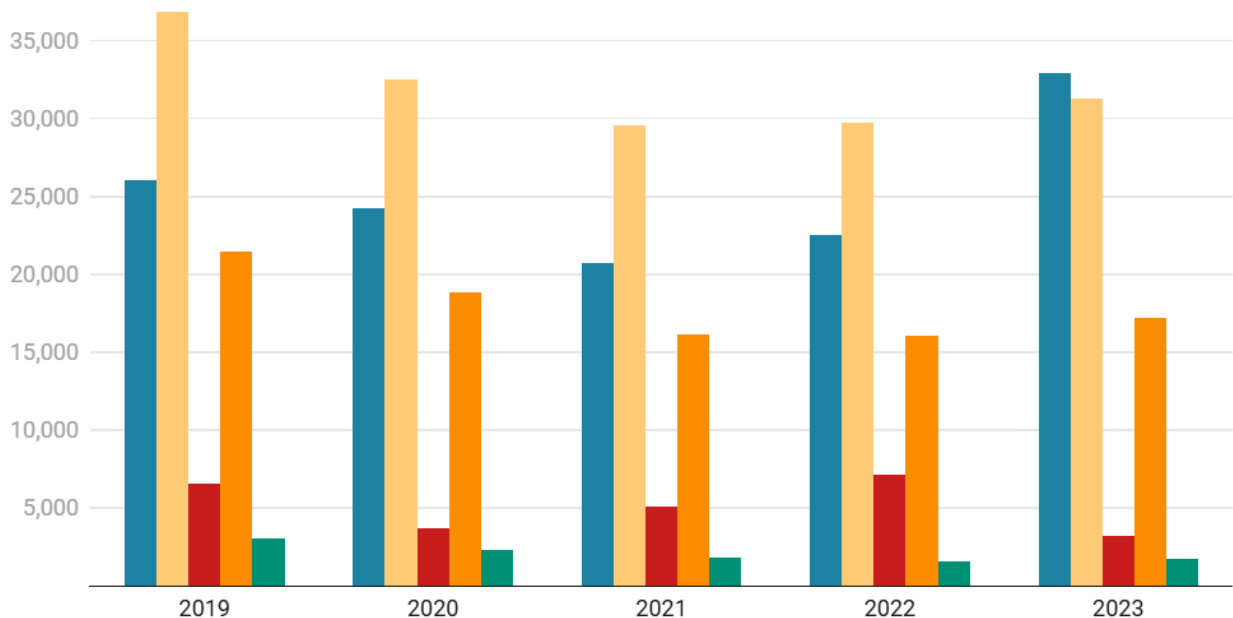

Chart: Ngọc Long/Thanh Niên • Source: DoE, ICE, HESA, IRCC, ENZ • Created with [Datawrapper](#)

ที่มา : thanhnien.vn, 4 กันยายน 2024

- นอกจากนี้ บางประเทศยังมีนักเรียนเวียดนามจำนวนมาก เช่น ฝรั่งเศส (5,254 คน) เยอรมนี (5,844 คน) เนเธอร์แลนด์ (1,289 คน) มาเลเซีย (740 คน) ฮังการี (600 คน) ดังนั้น จึงคาดว่านักเรียน/นักศึกษาเวียดนาม จำนวน 230,827 คนที่กำลังศึกษาต่อในต่างประเทศในปีการศึกษา 2022/2023 จำนวนตัวเลขนี้ยังไม่รวมบางประเทศที่มีการบันทึกว่ามีการศึกษาต่อของนักเรียน/นักศึกษาเวียดนาม หากแต่ยังไม่มีการรายงานจากแหล่งข้อมูลที่เป็นทางการ เช่น ในสิงคโปร์ ฟินแลนด์ ไอร์แลนด์ รัสเซีย และไทย เป็นต้น
- อย่างไรก็ตาม จากการประชุม EduConnect beyond Frontier – Thailand and Vietnam 2024 จัดโดยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สถานทูตเวียดนามประจำประเทศไทย สถานทูตไทยประจำเวียดนาม และสมาคมมิตรภาพไทย-เวียดนาม ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2567 เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดงานศึกษาต่อในประเทศไทย (ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต) และเพื่อหาโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษา การค้า และการลงทุนร่วมกัน โดยมีเป้าหมายในการนำนักศึกษาเวียดนามมาศึกษาต่อที่ประเทศไทย ทั้งนี้ ในแต่ละปีเวียดนามมีนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาประมาณ 1.2 ล้านคน และมีนักเรียนเวียดนามจำนวนมากมองหาโอกาสศึกษาต่อในต่างประเทศมากขึ้น และรวมถึงโอกาสการศึกษาต่อในประเทศไทย จากความร่วมมือดังกล่าวนี้ คาดการณ์ว่าจะมีนักเรียนจากเวียดนามเข้ามาศึกษาต่อในไทยประมาณ 5,000 คน และการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาดังกล่าวจะเป็นกุญแจสำคัญของความร่วมมือและมิตรภาพของทั้ง 2 ประเทศ (ที่มา : <https://www.utcc.ac.th/>, กุมภาพันธ์ 2024)

ภาพที่ 23 งาน EduConnect beyond Frontier – Thailand and Vietnam 2024

ที่มา : <https://www.utcc.ac.th/>, กุมภาพันธ์ 2024

แนวนโยบายของรัฐบาลเวียดนามในการพัฒนาด้านการศึกษา ในปีการศึกษา 2024-2025

**EDUCATION'S 12 KEY TASKS
FOR 2024-2025 ACADEMIC YEAR**

*(According to Decision No. 2236 dated August 23, 2024,
by the Ministry of Education and Training)*

2024-2025 ACADEMIC YEAR

"Innovation, quality improvement, unity, and discipline"

- 1** Complete legal framework, improve the efficiency of state management in education
- 2** Ensure equal access to education for all groups*
- 3** Improve the quality of early childhood, general, and continuing education
- 4** Ensure adequate and high-quality teaching and administrative staff to meet the demands of educational reform
- 5** Use state budget efficiently and mobilise resources for educational investment
- 6** Strengthen political, defense, security, and physical education, along with school healthcare
- 7** Focus on high-quality human resource development linked with scientific research and innovation
- 8** Enhance global engagement in education
- 9** Push for digital transformation and administrative reform across the sector
- 10** Increase inspections and enforce compliance within the education and training sector
- 11** Improve communication strategies for education
- 12** Effectively implement various educational emulation movements

*The groups include ethnic minorities, residents in mountainous and economically disadvantaged areas, coastal regions, orphans, children without support, people with disabilities, and those from poor or near-poor households.

ภารกิจหลักและแนวทางพัฒนาการศึกษา สำหรับปีการศึกษา 2024 - 2025 ในประเทศเวียดนาม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและการฝึกอบรมของเวียดนาม ได้มีมติ 2236/QĐ-BGDĐT เกี่ยวกับแผนงานหลักและแนวทางพัฒนา สำหรับปีการศึกษา 2024 - 2025 ของภาคการศึกษาในเวียดนาม เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2024 โดยกำหนดงานสำคัญและแนวทาง ดังต่อไปนี้:

- 1) ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการของรัฐด้านการศึกษา
- 2) สร้างหลักประกันความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษา โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับชนกลุ่มน้อย ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ภูเขา ภูมิภาคที่มีสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ยากลำบาก พื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะที่ด้อยโอกาส เด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทอดทิ้ง ผู้พิการ และบุคคลจากครัวเรือนที่ยากจน/ใกล้ยากจน
- 3) พัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย การศึกษาทั่วไป และการศึกษาต่อเนื่อง
- 4) พัฒนาบุคลากรครู อาจารย์ และบุคลากรฝ่ายบริหาร การศึกษาให้มีปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพ สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและการฝึกอบรม
- 5) ใช้งบประมาณแผ่นดินอย่างมีประสิทธิภาพ และระดมทรัพยากรการลงทุนด้านการศึกษา
- 6) เสริมสร้างการศึกษาด้านการเมือง ด้านการป้องกันประเทศและความมั่นคง ตลอดจนการศึกษาด้านพลศึกษา และการดูแลสุขภาพ ในโรงเรียน
- 7) พัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์คุณภาพสูง เชื่อมโยงกับงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม
- 8) ส่งเสริมการบูรณาการระหว่างประเทศในด้านการศึกษา
- 9) เร่งการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล และการปฏิรูปการบริหารการศึกษาทั้งภาคส่วน
- 10) เสริมสร้างการตรวจสอบ การกำกับดูแลในด้านการศึกษาและการฝึกอบรม
- 11) เสริมสร้างและปรับกลยุทธ์การสื่อสารด้านการศึกษา
- 12) ประยุกต์ใช้แผนงาน/มาตรการ ตามแบบอย่างที่ดีอย่างมีประสิทธิภาพทั่วทั้งภาคส่วน

ที่มา : <https://lawnet.vn/thong-tin-phap-luat>, และ <https://vnanet.vn> <https://vnanet.vn>, กันยายน 2024

กฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการศึกษาในเวียดนาม

กรอบของกฎหมายที่สำคัญสำหรับสถาบันการศึกษาที่ดำเนินงานในเวียดนาม ประกอบด้วย กฎหมายว่าด้วยการศึกษาปี 2548 กฎหมายว่าด้วยการอบรมวิชาชีพปี 2549 และกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษาปี 2555 โดยกฎหมายสองฉบับแรกกำหนดระบบการศึกษา โครงสร้าง กลไกการประกันคุณภาพ ระดับคุณสมบัติ เป้าหมาย ระยะเวลา และหลักสูตรสำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและการฝึกอบรมสายอาชีพ ในขณะที่กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาปี 2555 จะควบคุมการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือสูงกว่า การประกันคุณภาพ การวิจัย ขอบเขตของมหาวิทยาลัย การจำแนกและการจัดอันดับ

กระทรวงศึกษาธิการและการฝึกอบรม (MOET) เป็นหน่วยงานรัฐบาลที่รับผิดชอบสำหรับการกำกับดูแลของการศึกษาทั้งหมดและกิจกรรมฝึกอบรมสายอาชีพในเวียดนาม อำนาจหน้าที่ของ MOET ครอบคลุมการศึกษาทุกระดับในประเทศรวมถึงโรงเรียนอนุบาล การศึกษาทั่วไป การศึกษาระดับวิชาชีพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา และการศึกษาต่อเนื่อง และรับผิดชอบครอบคลุมตั้งแต่เรื่องนโยบายการศึกษา หลักสูตร ตำราเรียน การลงทะเบียน และการจัดการนักเรียน ขั้นตอนการประเมินและการประกันคุณภาพ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดการบุคลากร รวมถึง MOET ยังรับผิดชอบด้านการพัฒนาการศึกษา แผนและข้อเสนอเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศเวียดนาม

นอกจากกฎหมายการศึกษาทั่วไปแล้ว นักลงทุนในสาขาการศึกษา ควรทำความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาเสริม อาทิ กฎระเบียบในการจัดการการศึกษา ทักษะ และกิจกรรมการศึกษานอกหลักสูตร รวมทั้งต้องติดตามการปรับปรุงข้อกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลาในเวียดนาม

ความท้าทาย ในตลาดการศึกษาเวียดนาม

แนวโน้ม หรือความท้าทายสำคัญที่สุดสามประการ ในตลาดการศึกษาเวียดนาม โดยพิจารณาในแง่ความสามารถในการเข้ามาแข่งขันของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจากไทย ประกอบด้วย

1) สัดส่วนนักศึกษาเวียดนามจำนวนมาก เลือกที่จะศึกษาอยู่ในเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเกาหลี และญี่ปุ่น
นักเรียนชาวเวียดนามกำลังพิจารณาจุดหมายปลายทางการศึกษาต่อในประเทศในเอเชียมากขึ้น ในระดับเดียวกับการเลือกสถาบันการศึกษาจากตะวันตก จากการศึกษาล่าสุดของ Acumen พบว่าปัจจุบัน ญี่ปุ่น และเกาหลีแห่งหนึ่งสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และแคนาดา ในแง่ของความนิยมในหมู่ครอบครัวชาวเวียดนาม รวมทั้ง ญี่ปุ่น และเกาหลีเป็นประเทศที่ค่าครองชีพถูกลง มีสถาบันที่ได้รับการจัดอันดับสูง และอยู่ใกล้เวียดนามมากกว่าจุดหมายปลายทางการศึกษาในประเทศทางตะวันตก

นอกจากนี้ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกของ Times Higher Education ประจำปี 2024 จัดให้มหาวิทยาลัยในเอเชีย 33 แห่งอยู่ใน 200 อันดับแรก เพิ่มขึ้นจาก 28 แห่งในฉบับปี 2023 ซึ่งรวมถึงมหาวิทยาลัยเวียดนาม 13 แห่งติดอันดับใน THE Impact Rankings 2024 ดังกล่าวด้วย

ภาพที่ 24 มหาวิทยาลัยเวียดนาม 13 แห่งติดอันดับใน THE Impact Rankings 2024

ภาพที่ 24 มหาวิทยาลัยเวียดนาม 13 แห่งติดอันดับใน THE Impact Rankings 2024

RANKINGS	UNIVERSITIES	POINTS
301-400	NGUYEN TAT THANH UNIVERSITY 	75.8-79.2
401-600	DUY TAN University 	69.9-75.7
401-600	FPT University 	69.9-75.7
401-600	NATIONAL ECONOMICS University 	69.9-75.7
401-600	TON DUC THANG University 	69.9-75.7
401-600	UNIVERSITY OF ECONOMICS Ho Chi Minh City 	69.9-75.7
401-600	VIETNAM NATIONAL UNIVERSITY Hanoi 	69.9-75.7
601-800	Hanoi UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY 	64.5-69.8
801-1000	VAN LANG University 	58.8-64.4
1001-1500	HO CHI MINH CITY OPEN University 	45.0-58.7
1001-1500	LAC HONG University 	45.0-58.7
1001-1500	PHENIKAA University 	45.0-58.7
1501+	VIETNAMESE-GERMAN University 	6.8-44.9

ที่มา : <https://vnanet.vn/>, 19 มิถุนายน 2024 และ 5 กรกฎาคม 2024

ภาพที่ 25 การจัดอันดับ มหาวิทยาลัยเวียดนามใน QS World University Rankings 2025

**VIETNAMESE UNIVERSITIES ASCEND
IN QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS 2025**

University	2024 rankings	2025 rankings
DUY TAN UNIVERSITY	495	514
TON DUC THANG UNIVERSITY	711-720	721-730
VIETNAM NATIONAL UNIVERSITY, HANOI	851-900	951-1,000
VIETNAM NATIONAL UNIVERSITY, HCMC	901-950	951-1,000
HANOI UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY	1,201-1,400	1,201-1,400
HUE UNIVERSITY	1,201-1,400	Not yet ranked

ที่มา : <https://vnanet.vn/>, 19 มิถุนายน 2024 และ 5 กรกฎาคม 2024

2) ความนิยมของสถาบันการศึกษาข้ามชาติ (TNE) ในเวียดนาม และจำนวนสถาบันการศึกษานานาชาติที่เพิ่มขึ้นในประเทศ

ปัจจุบันนักเรียนเวียดนามมีทางเลือกในสถาบันการศึกษาข้ามชาติ (TNE) มากมายในประเทศของตนเอง นักเรียนสามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาจากต่างประเทศที่มีชื่อเสียงได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางและไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ (ที่มา : <https://monitor.icef.com/> , 6 มีนาคม 2024)

3) เวียดนามเป็นตลาดที่ไวต่อราคา และแม้ว่าหลายครอบครัวในเวียดนามจะสามารถจ่ายค่าเล่าเรียน/ศึกษาต่อในต่างประเทศได้ แต่การได้รับทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อในสถาบันต่างประเทศ ยังถือเป็นสิ่งสำคัญ ท่ามกลางการแข่งขันเพื่อดึงดูดนักศึกษาชาวเวียดนามที่ทวีความรุนแรงขึ้นในปัจจุบัน

ข้อสังเกตจากกระทรวงการต่างประเทศพบว่า นักศึกษาเวียดนามในครอบครัวรายได้สูง หรือร่ำรวย ยังคงเต็มใจที่จะส่งบุตรหลานไปเรียนในต่างประเทศ โดยไม่ต้องได้รับทุนการศึกษา แต่พวกเขาภูมิใจที่ได้ทุนการศึกษา นักศึกษาเวียดนามในครอบครัวรายได้ระดับกลาง ยังสามารถจ่ายค่าเล่าเรียนในโรงเรียนค่าเล่าเรียนระดับต่ำได้ แต่พวกเขาต้องการทุนการศึกษาจากมหาวิทยาลัยระดับสูงมากกว่า และนักศึกษาเวียดนามในครอบครัวรายได้น้อย ต้องพึ่งพาทุนการศึกษาและ/หรือความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อไปเรียนในต่างประเทศ (ที่มา : <https://monitor.icef.com/> , 6 มีนาคม 2024)

นอกจากนี้ จากการวิจัยของ INTO แสดงให้เห็นว่าโอกาสในการทำงานหลังสำเร็จการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจของครอบครัวชาวเวียดนามที่จะส่งบุตรหลานไปเรียนต่อในต่างประเทศ รวมถึงทางเลือกในการทำงาน

ขณะเรียนก็มีความสำคัญอย่างมาก ตลอดจนความกังวลสูงสุดสำหรับนักศึกษาเวียดนามที่คาดว่าจะไปเรียนต่อต่างประเทศ คือเรื่องความสามารถในการจ่ายค่าเล่าเรียนและค่าครองชีพในต่างแดน และหลายคนยังคงกังวลเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอีกด้วย

4. สรุป แนวโน้ม โอกาส และความท้าทาย ในตลาดด้านการศึกษาของเวียดนาม

• แนวโน้ม และโอกาส

- เวียดนามมีปัจจัยด้านประชากรที่เอื้อต่อการขยายตัวของตลาดการศึกษา ประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนประมาณ 24.5 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 0.6 ต่อปีจนถึงปี 2030 ส่งผลให้ความต้องการด้านศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในตลาดเวียดนาม
- ประชากรมากกว่า 1 ใน 4 หรือร้อยละ 28 ของเวียดนาม มีอายุระหว่าง 16 ถึง 30 ปี จัดอยู่ในวัยเรียน
- การขยายตัวของ GDP การเพิ่มขึ้นของรายได้และรายจ่ายของครัวเรือน ส่งผลให้รายจ่ายด้านการศึกษาเติบโตร้อยละ 7 ซึ่งรายจ่ายด้านการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 47 ของรายจ่ายครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่
- เวียดนามมีกลุ่มประชากรรายได้ระดับปานกลาง เป็นกลุ่มประชากรที่เติบโตเร็วที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- เวียดนามมีอัตราการลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 29
- การศึกษาถือเป็นข้อคำนึงถึงอันดับต้น ๆ ของครอบครัวชาวเวียดนาม
- นโยบายของรัฐบาลเวียดนามในการพัฒนาการศึกษา เน้นส่งเสริมการบูรณาการระหว่างประเทศ

• ความท้าทาย ในด้านการแข่งขันของธุรกิจการศึกษาของไทยในตลาดเวียดนาม

- นักศึกษาเวียดนามจำนวนมาก เลือกที่จะศึกษาอยู่ในเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเกาหลี และญี่ปุ่น
- การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก มีมหาวิทยาลัยในเอเชียติดใน 200 อันดับแรกเพิ่มมากขึ้น รวมถึงมหาวิทยาลัยในเวียดนามด้วย
- ความนิยมของสถาบันการศึกษาข้ามชาติ (TNE) ในเวียดนาม และจำนวนสถาบันศึกษานานาชาติที่เพิ่มขึ้นในประเทศ
- เวียดนามเป็นตลาดที่ไวต่อราคา

5. ข้อเสนอแนะสำหรับนักธุรกิจไทย ในการเข้าสู่ตลาดด้านการศึกษาของเวียดนาม

- ธุรกิจการศึกษาไทยควรให้ความสำคัญในการเข้ามาศึกษาตลาดของประเทศเวียดนาม โดยศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการเรียนและพฤติกรรมผู้เรียนในประเทศเวียดนาม เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดก่อนเข้ามาทำตลาดในประเทศเวียดนาม ควรเดินทางเข้ามาสำรวจตลาดธุรกิจการศึกษาในเวียดนาม ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคประกอบการวิเคราะห์สภาพตลาด และกำหนดจุดยืนผลิตภัณฑ์ของตนเองให้ชัดเจน วางกลยุทธ์ในการสร้างความแตกต่าง สร้างแบรนด์ในประเทศเวียดนามเพื่อให้สามารถประสบความสำเร็จได้ในเวลาอันรวดเร็ว

- ธุรกิจหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนา Soft Skills เป็นอีกธุรกิจที่ประเทศไทยมีศักยภาพ และมีอุปสงค์ในตลาดเวียดนาม
- ปัจจุบันภาษาไทย เป็นอีกภาษาทางเลือก นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ที่คนเวียดนามนิยมศึกษา โดยมีการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัยในเมืองใหญ่ อาทิ โฮจิมินห์ ฮานอย ไฮฟอง ดานัง เกิ่นเทอ ยาจาง ซึ่งความต้องการศึกษาภาษาไทยของนักเรียนเวียดนาม ส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของสื่อบันเทิงไทยในตลาดเวียดนาม ประกอบกับปัจจุบันนักท่องเที่ยวไทยเข้ามาท่องเที่ยวในเวียดนามจำนวนมาก นักลงทุน/ผู้ประกอบการธุรกิจส่งออกของไทยเข้ามาขยายธุรกิจเวียดนามเพิ่มขึ้น ดังนั้น ตลาดแรงงานจึงมีความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีทักษะด้านภาษาไทยมากขึ้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงโอกาสของนักศึกษาเวียดนามในการสมัครเข้าทำงานที่ประเทศไทยหลังสำเร็จการศึกษาด้วย
- ความแตกต่างทางภูมิภาคในตลาดเวียดนาม มีผลต่อการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานไปศึกษาต่อต่างประเทศของครอบครัวชาวเวียดนาม โดยในภาคทางใต้ ปัจจัยด้านที่ตั้ง และความช่วยเหลือทางการเงิน/ทุนการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเรียนต่อต่างประเทศ ทางตอนเหนือของเวียดนาม ครอบครัวให้ความสำคัญกับการจัดอันดับสถาบันการศึกษา และผลงานของสถาบันเป็นสำคัญ นอกจากนี้ เวียดนามเป็นประเทศที่มีความหลากหลาย และมีความต้องการพัฒนาที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค เช่น นครดานังและเมืองฮอยอัน เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวที่กำลังเติบโต จึงมีอุปสงค์การศึกษาด้านการจัดการธุรกิจ การท่องเที่ยว การโรงแรม เป็นต้น
- ช่องทางโฆษณา/ประชาสัมพันธ์สถาบันการศึกษา ในตลาดเวียดนาม แบบดั้งเดิม เช่น หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ยังคงได้รับความนิยมในนครโฮจิมินห์ และช่องทางดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ข่าว โซเชียลเน็ตเวิร์ก มีอิทธิพลมากกว่าในกรุงฮานอย การบอกต่อและการอ้างอิงจากศิษย์เก่าและสมาชิกในครอบครัวยังส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองในกรุงฮานอยมากกว่าผู้ปกครองในนครโฮจิมินห์
จากเอกสารสรุปเกี่ยวกับตลาดเวียดนามของกระทรวงการคลังสหรัฐฯ ในเดือนมกราคม 2024 ระบุว่าเว็บไซต์โซเชียลมีเดียยอดนิยมสำหรับนักเรียนเวียดนามคือ Facebook, YouTube, Instagram และ TikTok ผู้ปกครองชาวเวียดนามมีส่วนร่วม Facebook อย่างมาก ผู้ใช้เหล่านี้ที่มีอายุระหว่าง 18 ถึง 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 75 ของผู้ใช้ Facebook ในประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นแพลตฟอร์มยอดนิยมสำหรับการสตรีมวิดีโอ ในส่วนของเครื่องมือค้นหา Google ครองตำแหน่งสูงสุดในหมู่ผู้ใช้ชาวเวียดนาม อันดับสองคือ Coc Coc เครื่องมือค้นหาเหล่านี้จะนำผู้ใช้ไปยังโอกาสทางการศึกษา เช่น เว็บไซต์ของสถาบันการศึกษา ดังนั้น การลงทุนและอัปเดตเว็บไซต์ของสถาบันการศึกษา จึงเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์สถาบัน
- การหาผู้ร่วมทุนหรือตัวแทนท้องถิ่นในการบริหารกิจการที่เข้าไปลงทุน ผู้ประกอบการควรใช้เวลาในการคัดสรรผู้ร่วมทุนที่มีความน่าเชื่อถือ โดยอาจขอคำแนะนำจากหน่วยงานภาครัฐของไทยในประเทศเวียดนาม อาทิ สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศทั้ง 2 แห่ง คือ สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์ และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงฮานอย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สำนักงาน EXIM Bank ในเวียดนาม และ Thai Chamber of commerce and Industry in Vietnam

- ผู้ประกอบการไทยที่ต้องการขยายตลาดในประเทศเวียดนาม ควรพิจารณาเข้าร่วมงานแสดงสินค้า/บริการไทย หรือ Top Thai Brands และ Mini Thailand Week ที่จัดเป็นประจำทุกปีทั้งในนครโฮจิมินห์ กรุงเทพมหานคร และเมืองรองขนาดใหญ่อื่น ๆ เพื่อพบปะและเจรจาการค้ากับคู่ค้ารายสำคัญในตลาดเวียดนาม รวมไปถึงการพิจารณาเข้าร่วมงานนิทรรศการและงานสัมมนาด้านการศึกษาจากต่างประเทศที่จัดในเวียดนาม

ที่มาของข้อมูล

<https://fiingroup.vn/upload/docs/Rising-demand-for-private-education-in-Vietnam.pdf>

<https://www.bangkokbiznews.com/world/1114128>

<https://kenhtuyensinh.vn/du-hoc-thai-lan>

<https://www.statista.com/statistics/1047792/vietnam-gdp-contribution-of-education-and-training-sector/>

<https://vir.com.vn/rising-demand-for-private-education-in-vietnam-109909.html>

<https://english.vov.vn/en/society/vietnam-ranks-second-in-southeast-asia-in-pisa-rankings-post1079428.vov>

<https://internationalednews.com/2023/12/13/scores-plummet-around-the-world-scanning-the-headlines-on-the-release-of-the-2022-pisa-results/>

https://www.oecd-ilibrary.org/education/pisa-2022-results-volume-i_53f23881-en

<https://www.ef.com/wwen/epi/regions/asia/vietnam/>

<https://en.vietnamplus.vn/vietnam-requires-policies-for-high-quality-stem-education-post270493.vnp>

<https://www.vietnam.vn/en/nguoi-tre-thieu-ky-nang-mem/>

[Hơn 230.000 người Việt du học trên toàn cầu, đông nhất không ở Mỹ, Úc, châu Âu \(thanhnien.vn\)](https://thanhnien.vn)

<https://e.vnexpress.net/news/news/education/vietnam-leads-southeast-asia-in-sending-students-abroad-report-4712366.html>

<https://lawnet.vn/thong-tin-phap-luat/en/new-text-notification/key-tasks-and-solutions-for-the-2024-2025-school-year-in-vietnam-171385.html>

<https://www.hesa.ac.uk/data-and-analysis/students/where-from>

<https://www.utcc.ac.th>

<https://vnanet.vn/en/graphic/education-424/educations-12-key-tasks-for-2024-2025-academic-year-7574689.html>

<https://monitor.icef.com/>